

EL APOCALIPSIS O REVELACION DE SAN JUAN, EL TEOLOGO TU'UN NI JINI NDIJIN SAN JUAN CHAA SKUA'A TU'UN-YA

Ndasa ni kenda tutu yá'a

¹ Yá'a kúu tu'un Jesucristo ja ní kenda ndijin, ja ní ja'a Dios nuu-yá, náva'a stá'an-ya núu mozo-ya ná taká tiñu ja kánúú kii yachi. Te ni tájí-yá ñ ndajá'a-yá ni kii. Te ni kastu'un-yá tu'un yá'a nuu mozo-ya Juan.

² Te chaa-ún kúu testigo. Te ni jani ndaa-de tu'un Dios jín tú'un ndaa Jesucristo, jín ja ní jini-de.

³ Xáán ndatu chaa káka'u, jín ñáyivi kájini so'o tu'un ká'an tutu yá'a. Te suni xáán ndatu ñáyivi skíkuu tu'un yóso núu tutu yá'a, chi a ni kuyani kivi.

⁴ Máá-rí Juan, tájí-rí tu'un nuu ndí'usiá tiku'ni kákandíja ja káxiukú ndáñúu Asia. Jín-ró ná kóo tu'un luu ío ini-ya jín tú'un kuaká'nu ini ja kii onde nuu máá Dios, I'a ío, I'a ni io, I'a kii, jín onde nuu usiá Espíritu, I'a ká'jin yu'u mesa nuu tá'ú-yá tiñu,

⁵ jín onde nuu Jesucristo, I'a kúu testigo ndaa. Te máá-yá ni nachaku xna'an-ga vásá taká-ga ñáyivi ní kaji'i. Te tin-ya só'o taká rey ñuyivi. Te máá-yá kúndá'ú ini-ya yóo, te ni nakacha-ya kuáchi-yó jín niñi-yá.

⁶ Te ni nduu-yó rey jín sutú nuu Táa-ya Dios ni sá'a-ya. Núsáa te ná nákana jaa-yó-yá. Te ná tá'ú-yá tiñu nuu-yo ní kani ní kuiá. Amén.

⁷ Kuni so'o, chí kii-ya jíin vikó nu'ún. Te ndivii ñáyivi jíin táká-i ja ní kakaan-i-ya, kuni-i nuu-yá. Te taká tata iní ñuyívi, nde'e kó'ó-i ja'a-yá. Súan ná kóo. Amén.

⁸ Máá-rí kúu nátu'un letra Alfa jíin Omega, nuu kéjá'á jíin núu ndí'i, áchí máá Tatá Dios, I'a ío, I'a ní io, I'a kii, I'a kúñá'nu xaan.

⁹ Máá-rí kúu ñani-ro Juan, te jíto ta'an-ri tundó'o jíin-ró. Te ká'jin ta'an-yo núu tá'ú-yá tiñu. Te ká'jin n'i'in-yó sá'a Jesucristo. Ni kanchaa-ri isla Patmos sikí tú'un Dios jíin sikí ja kúu-ri testigo nuu tú'un ni ka'an ndaa Jesucristo.

¹⁰ Te máá Espíritu, ni jaka-ya rúu in kivi íi máá Jító'o-yo. Te ni jini so'o-ri ichi yatá-rí in tu'un jaa nátu'un corneta.

¹¹ Te ni ka'an: Máá-rí kúu nátu'un letra Alfa jíin Omega, ja xnáñúú jíin ja sándí'í-na. Chaa nuu in tutu taká ja kuni-ro núu, te tájí-ró ná kí'in nuu ndí'usiá tikuni kákandíja káxiukú iní ndañúu Asia: ñuu Éfeso, ñuu Esmirna, ñuu Pérgamo, ñuu Tiatira, ñuu Sardis, ñuu Filadelfia, jíin ñuu Laodicea. Achí.

Ja ní jini Juan nuu-yá

¹² Te ni jíó koto-ri ja kuni-ri ndéja ká'an jíin-rí. Te nuu ní jíó káva-ri, te ni jini-ri usia candelero oro.

¹³ Te sava ma'ñú táká candelero-ún kándeé in I'a ja ná kuni koo máá Sé'e chaa. Te ñú'un níi-yá in sa'ma ní jinú onde nuu já'a-yá. Te nú'ni jika-yá jíin in sanchijí oro.

¹⁴ Te xini-yá jíin íxi-yá kándaá kuíjin nátu'un ixi kuíjin ri, nátu'un yu'a volcán, te nduchi-yá nátu'un yáá nú'un,

15 te ja'a-yá nátu'un latón fino, ja ní nandu'a iní jinü súan kuní koo. Te ní'in ká'an-ya nátu'un nuu kuá'a ndúcha.

16 Te iní ndavá'a-ya tñn-ya usiá tiñuú xíní. Te iní yu'u-yá kenda ñn machete xaan já úu yu'u. Te nuu-yá káa nátu'un ndikandii hora nándii ndáxín xaan.

17 Te nuu ní jini-ri nuu-yá, te ñ ndua-ri nuu já'a-yá nátu'un ñ jii-ri. Te ñ chaa-ya ndavá'a-ya sikí-rí. Te ñ ka'an-ya jíin-rí: Ma yú'ú-ro. Máa-rí kúu ja xnáñúú jíin já sándi'í-na.

18 Te I'a chakú kúu-ri. A ñ jii-ri núú, ko vina chi kuchaku-ri ñí káni ñí kuiá. Amén. Te tñn-ri ndakáa nuu ká'jin ndiyi, jíin kué'e já'ni yóó.

19 Chaa nuu tutú taká ja ní jini-ro, jíin taká ja ío, jíin taká ja kóo nú ná já'a ya'á.

20 Ya'á kúu tu'un sa'í ndí'usiá tiñuú xíní já ní jini-ro tñn ndavá'a-ri, jíin ndí'usiá candelero oro. Usiá tiñuú xíní-ún kákuu ndajá'a núu ndí'usiá tiku'ni. Te usiá candelero ja ní jini-ro-ún kákuu ndí'usiá tiku'ni.

2

Tu'un nuu tiku'ni ñuu Éfeso

1 Chaa-ró tutú nuu ndajá'a tiku'ni ñuu Éfeso: Súan ká'an máa I'a tñn usiá tiñuú xíní jíin ndavá'a-ya, te jika kuu-ya má'ñú usiá candelero oro:

2 A jini-ri tiñu sá'a-ró, ja ní'in sátiñu-ró jíin já ní'in kándii-ro, jíin já tú kúsi iní-ro kivi nduu-ro jíin cháa ñáá. Te ñ jito nchaa-ro cháa káka'an ja

apóstol kákuu-de. Te ni kajini-ro ja máni káxdá'ú ñá'an-de.

³ Te suni jini-ri ja kándii ni'in-ró vasa ni ndo'o-ró, te tú ní kuítá-ro ja ní sátiñu-ró ja'a-rí.

⁴ Ko ná kíñi'in-ri ñin siki-ro, chi ni xnúu-ró kú'a ja maní-ro jín-rí xnáñúú núú.

⁵ Núsáá te ná núku'un iní-ro ndé onde ni jun-gava-ró. Ná nákani iní-ro, te ná sá'a-ró ná ni sá'a-ró xnáñúú. Chi nú túu, te chaá yachi-ri nuu-ro, te kuanchaá-ri candelero máa-ró nuu kándii, te nú tú nakani iní-ro.

⁶ Ko ío ñin ja ní kee va'a, chi kití iní-ro jíto-ró tíñu kásá'a chaá nicolaítas. Te suni máa-rí kití iní-ri jíto-ri tiñu-ún.

⁷ Chaá ío so'o, ná kúni so'o-de tu'un ká'an Espiritu nuu tíku'ni kákandíja. Chaá kundéé, kuá'a-ri nde'e yúnu chakú kee-dé. Te yunu-ún kándii nuu jardín Dios.

Tu'un nuu tíku'ni ñuu Esmirna

⁸ Te suni chaá-ró tutú nuu ndájá'a tíku'ni ñuu Esmirna: Súan ká'an máa I'a xnáñúú jín sándí'i-na, I'a ni jii te ni nachaku-ya.

⁹ A jini-ri tiñu sá'a-ró jín túndó'o tá'an-ro. Te ndá'ú tá'an-ro, ko kúká-ró. Te ío sava chaá káka'an-de ja judío kákuu-de. Ko nasuú kákuu-de. Chi onde ve'e sinagoga Satanás vai koyo-de. Te káka'an ndiva'a-de jín-ró.

¹⁰ Ma yú'ú-ro ja á yani ndo'o-ró, chi kui'na, taan yakú róo vekaa, nává'a koto nchaá róo. Te ta'an-ro túndó'o uxi kivi. Ko ná skíkuu va'a-ró vasa ná kúu-ro. Nú súan te kuá'a-ri premio chakú nuu-ro.

11 Chaa ío so'o, ná kúni so'o-de tu'un ká'an Espíritu jíin tíku'ni kákandíja. Chaa kundéé, ma tá'an-de tundó'o ja kúu-de vuelta uu.

Tu'un nuu tíku'ni ñuu Pérgamo

12 Te suni chaa-ró tutú nuu ndájá'a tíku'ni ñuu Pérgamo: Súan ká'an máá I'a t́in machete xaan uu yu'u.

13 A jiní-ri tiñu sá'a-ró, chí ncháa-ro núu kánchaa mesa Satanás. Te suni jiní-ri ja kándíja ñ'in-ró rúu, te tú ní ské'ichi-ro tú'un kándíja-ró sikí-ri vasa kivi-ún ñi j'i testigo va'a-ri Antipas ma'ñú-ró jíiná'an-ró núu ncháa Satanás.

14 Ná kíñi'in-ri yaku tu'un sikí-ro. Chí jíin-ró jíán káxiukú sáva ñayivi káchiñú'ún sá'an Balaam. Chí chaa-ún, ñi stá'an-de sa'an-ún nuu Balac. Te ñi jungoyo se'e Israel kuachi, chí ñi kayee-í ndeyu ní soko núu ndosó, te ñi kasáténé-i, ñi sá'a-de.

15 Suni súan káxiukú sáva ñayivi káchiñú'ún sá'an chaa Nicolaítas jíin-ró, te kití iní-ri jíto-ri sa'an-ún.

16 Nakani iní núsáa, chí nú túu, te chaa yachi-ri nuu-ro, te kuatá'an-ri jíin-i jíin machete ja kenda yu'u-ri.

17 Chaa ío so'o, ná kúni so'o-de tu'un ká'an Espíritu jíin tíku'ni kákandíja. Chaa kundéé, nuu-dé ku'a-ri staa ándívi ja yisa'í. Te suni ku'a-ri ñn yuu kuijín lúlí núu-dé. Te nuu yúu-ún koso ñn sí'vi jáa já tú ni ñn-i kuni, chí máá cháa ñ'in-ún.

Tu'un nuu tíku'ni ñuu Tiatira

18 Te suni chaa-ró tutú nuu ndájá'a tíku'ni ñuu Tiatira: Súan ká'an máá Sé'e Dios, I'a ñáva'a nduchi nátu'un yáa ñú'ún, jíin já'a nátu'un latón fino.

19 A jiní-ri tiñu sá'a-ró, ja kúndá'ú iní-ro tá'an-ró, jíin já kándíja va'a-ró, jíin já játíñu-ró, jíin já kándij ni'in-ró. Te suni jiní-ri ja ví'í-gá sátiñu-ró vína vásá xnáñúú.

20 Ko ná kíñi'in-ri yaku tu'un siki-ro. Chi tú skúnu-ró ñá'an nání Jezabel. Te áchí-ña já ñá'an jáni tu'un Dios kúu-ña. Te stá'an-ña tú'un, te xndá'ú-ña ñáyivi kájatíñu nuu-rí, ja ná kóo tiní iní-i jíin já ná kée-í ndeyu sokó núu ndosó.

21 Te ni ja'a-ri tiempo nuu-ña ja ná nákani iní-ña já jika téné-ña. Ko tú kuni-ña nákani iní-ña.

22 Vina te ndo'o-ña ñin kue'e sá'a-ri. Te taká ñáyivi kásáténé jíin-ña, suni kua'a-ri tundó'o xaan núu-í, te nú tú nakani iní-i tiñu kásá'a-í.

23 Te ka'ni-rí se'e-ña ná kúu-i. Te kuni taká tiku'ni ja máá-rí kúu I'a nándúkú víi iní ja jiní tuní jíin iní añú. Te kua'a-ri ya'u nuu ñin ñin-ró ndasa tiñu kásá'a-ró.

24 Ko nuu sáva-ga-ro já káxiukú-ró iní ñuu Tiatira, ja tú kákandíja-ró sá'an jian, jíin já tú ní kájiní-ro tú'un yíi Satanás, chi súan káskúnání sáva-i sa'an-ún, nuu máá-ró ká'an-ri ja má cháa-ri inga carga siki-ro.

25 Ko ja á kátin-ró, kutin ni'in-ró onde kivi cháa-ri.

26 Te cháa kundée cháa jándatu taká tiñu tá'ú-rí onde sandí'í-na, kua'a-ri fuerza nuu-dé ja tin-de so'o taká nación.

27 Te suni nátu'un ni ni'in máá-rí fuerza nuu Táa-ri, súan tá'ú cháa-ún tiñu nuu-í jíin bastón ka, te ka'nu-de-i nátu'un nuu tá'u kisi.

28 Te kua'a-ri tiñuú xíní jáñá'an nuu-dé.

29 Chaa ío so'o; ná kúni so'o-de tu'un ká'an máá

Espíritu nuu tíku'ni kákandíja.

3

Tu'un nuu tíku'ni ñuu Sardis

¹ Te suni chaa-ró tutú nuu ndájá'a tíku'ni iní ñuu Sardis: Súan ká'an máá I'a ja ñáva'a usiá Espiritu Dios, jíin usiá tiñuú xíní: Máá-rí jini-rí tiñu sá'a-ró, ja káka'an-i ja chakú-ro, ko a ni jì'i-ro.

² Ná náta'u núu-ro. Te nakani ni'in-ró yakú-ga ja ndúkú kúu. Chi ni jini-rí ja tíñu sá'a-ró tú ío va'a va'a nuu Dios.

³ Núsáá te ná núku'un iní-ro naún ní ni'in-ro jíin já ní jini so'o-ró. Kuandatu, te nakani iní-ro. Chi nú tú kundito-ró, te chaa-rí nátu'un ñaku'ná. Te ma kuní-ro na hora chaa-rí nuu-ro.

⁴ Ko ío yaku-ni ñayivi jíin-ró iní ñuu Sardis, ja tú ní kásáchá'an-i sa'ma káñu'un-i. Te máá-i, ku'un-i sa'ma kuíjín te kaka-i jíin-rí. Chi ñayivi vá'a kákuu-i.

⁵ Chaa kundéé, súan-ni ku'un-de sa'ma kuíjín chú'un-ri-de. Te ma ndá'va-ri sí'ví-de nuu libro chakú. Te kani ndaa-ri tu'un-de nuu Táa-ri, jíin núu táká ndajá'a-yá.

⁶ Chaa ío so'o, ná kuní so'o-de tu'un ká'an máá Espiritu nuu tíku'ni kákandíja.

Tu'un nuu tíku'ni ñuu Filadelfia

⁷ Te suni chaa-ró tutú nuu ndájá'a tíku'ni iní ñuu Filadelfia: Máá I'a ndoo, I'a ndaa, I'a tñn ndakáa David, I'a júña te tú ni ñn kúu nakasu, I'a jasú te tú ni ñn kúu nakuña, súan ká'an máá-yá:

⁸ Jiní-rí tiñu sá'a-ró. Vina te nuu-ro ní juña-ri ñn yuxé'é, te ma kúu kasu ni ñn ñayivi, chi vaša ñn

tí'li-ni fuerza ñáva'a-ró, ko ni jandatu-ro tú'un-ri, te tú ní ské'ichi-ro rúu.

⁹ Te ñayivi káxiukú iní ve'e sinagoga Satanás, ja káka'an-i ja ñayivi judío kákuu-i, ko káxndá'ú-i chi nasuú kákuu-i, vina te chakoyo-i te jukuiñi jítí-i nuu já'a-ro sá'a-ri. Yúan-na te kuni-i ndasa kúndá'ú iní-ri róó.

¹⁰ A ni jandatu-ro tú'un ni ka'an-ri ja ná kundij ni'in-ró. Ja yúan náma-ri róó nuu túndó'o kii ní ñuyívi, ja kóto nchaa-ri ñayivi káxiukú iní ñuyívi.

¹¹ A yani chaa-ri. Núsáa te kutiin ja á tñn-ró, náva'a tú ni ñn ñayivi kuánchaa premio-ro núu-ro.

¹² Chaa kundéé, ná sá'a-ri-de nátu'un ñn pilar iní ve'e ij Dios máá-rí. Te ma kenda kuti-dé yata vé'e. Te chísó-rí sí'ví Dios máá-rí nuu-dé, jíin sí'ví jáá máá-rí, jíin sí'ví ñúu Dios máá-rí ja kúu ñuu Jerusalén jáá já kúun kii ichi ándívi ondé nuu Dios máá-rí.

¹³ Chaa ío so'o ná kúni so'o-de tu'un ká'an máá Espíritu jíin tíku'ni kákandíja.

Tu'un nuu tíku'ni ñuu Laodicea

¹⁴ Te suni chaa-ró tutú nuu ndájá'a tíku'ni iní ñuu Laodicea: Súan ká'an máá I'a kúu Amén, I'a kúu testigo skíkuu ndaa, I'a xnáñúú-gá vásá táká ndatíñu ja ní sá'a Dios.

¹⁵ A jiní-ri tiñu sá'a-ró, ja ná tú vijin-ró ni tú ní'ní-ró. Va'a-ga ní ío vijin-ró xí ní ío ní'ní-ró núu.

¹⁶ Ko vixin-ni-ró, tú vijin-ró ni tú ní'ní-ró. Ja yúan nátava-rí róó iní yu'u-rí.

¹⁷ Chí áchí-ro: Chaa kúká kúu-ri, te ja bueno ni ndukúká-rí, tú naún nándí'i-ri, áchí-ro. Te tú jiní-ro

já cháa kákini, cháa ñáá, cháa ndá'ú, cháa kuáá, cháa víchí líi kúu-ró.

¹⁸ Núsáá te ká'an ñi'in-ri jíin-ró: Nuu-rí ná kuáan-ró oro ñi nandu'a ñi sá'a ñu'un, náva'a ndukúká ndíja-ró. Te ku'un-ró sá'ma kuíjín, náva'a tuká kuka nuu-ro já víchí líi-ro. Te chu'un-ró taná nduchi-ro náva'a kuu nde'é-ró.

¹⁹ Máa-rí ká'an xaan-rí te xndó'o-ri taká ñayivi já kúnda'ú ini-ri. Núsáá te kuítú ini-ro te nakani ini-ro.

²⁰ Kuni so'o-ró, chí kándij-ri yuxé'é te ká'an-ri. Te nú ndé ñin ñayivi kúni so'o tu'un ká'an-ri, te kuña-i yuxé'é, yúan-na te kivi-ri ve'e-i, te kuxíni-ri jíin-i, te máa-i jíin-rí.

²¹ Cháa kundéé, kuá'a-ri tu'un ja kúnchaa-de jíin-rí mesa nuu tá'ú-rí tiñu, nátu'un ñi kundéé máa-rí, te ñi nungoo-ri jíin Táa-ri mesa nuu tá'ú-yá tiñu.

²² Cháa ío so'o, ná kúni so'o-de tu'un ká'an máa Espíritu jíin tíku'ni kákandíja. Achí-ya.

4

Ja kánakuatá'ú-i nuu I'a kánchaa mesa

¹ Yuán-na, te ñi nde'é-rí, te ichi ándiví ní jini-ri núña ñin yuxé'é. Te tu'un ñi ka'an núu jíin-rí, nátu'un ñin corneta, ñi ka'an tuku: Ichi yá'a kaa-ró, te stá'an-ri nuu-ro taká tiñu koo kúkuéé-ga, áchí.

² Te máa Espíritu, ñi jaka-ya rúu. Yúan te ñi jini-ri ñin mesa, kándij andiví, te nuu mesa-ún kánchaa ñin I'a.

³ Te I'a kánchaa-ún, kaa-ya nátu'un kuní koo ñin yuu kuí ndí'í jíin yúu kuá'a. Te ñin tikoye'ndé jíkó

ndúu xiin mesa-ún, kuní koo ná luu káa yuu kuí kuáán.

⁴ Te xiin mesa-ún ío oko kuun mesa. Te ni jini-ri nuu okó kuun cháa ñá'nu káxiukú núu mesa-ún, káñu'un-de sa'ma kuíjín. Te xini-dé suni káñu'un corona oro.

⁵ Te onde nuu mesa-ún ndeyú. Te ká'an taja. Te ní'in. Te nuu mesa-ún kayú usia linterna ñu'un, ja kakuu ndí'usiá Espíritu Dios.

⁶ Te nuu mesa-ún ío in nātu'un mar nātu'un vidrio ja ndí ní'ni. Te ma'ñú mesa jíin xiin mesa ío kuun kiti. Te ío kua'a ndúchi-tí ichi núu-tí jíin íchi yata-tí.

⁷ Te kiti in jito-ti nātu'un in ndika'a, te kiti úu, nātu'un in chelu. Te kiti uní, ñaa-ti núu cháa, te kiti kúun, nātu'un in yachókó ndéché.

⁸ Te ndikúun kiti-ún, ío iñu ndijin-tí, ná in ná in-ti. Te ichi iní-ti jíin níi xín-tí ío kua'a ndúchi-tí. Te ndúú ñúú tú kájukuiñi-ti jita-ti yáa yá'a: I'a ij, I'a ij, I'a ij, kúu máa Tatá Dios, I'a kúñá'nu xaan, I'a ni ío, I'a ío, I'a kii, áchí-ti.

⁹ Te hora ja kánakana jaa kiti-ún, kaka'an-ti tú'un jíñú'ún, kánakuatá'ú-tí nuu I'a kánchaa mesa, I'a chakú níi káni níi kuiá,

¹⁰ te máa hora yúan kájukuiñi jíti okó kuun cháa ñá'nu-ún nuu I'a kánchaa mesa. Te káchiñú'ún-de-ya ja chakú-ya níi káni níi kuiá. Te káchúkú-de corona-de nuu mesa te kaka'an-de:

¹¹ Táta Dios máa-ná. Xáán va'a I'a kúu-ni ja nákana jaa-i níi, ja ká'an-i tu'un jíñú'ún jíin-ní, jíin ja ndíso-ni taká fuerza. Chi máa-ní, ni sá'a-ni taká ndatíñu. Ja kúu ini máa-ní ni sá'a-ní, te ni kuva'a,

áchí-de.

5

Tu'un tutu t̄in Lélú Dios

¹ Te n̄i jini-ri ja I'a kánchaa mesa-ún, t̄in-ya ñin tutu in̄i ndavá'a-ya. Te tutu-ún, yóso tú'un ichi núu jíin íchi yatá. Te ndasú jíin usiá sello.

² Te n̄i jini-ri ñin ndajá'a ní'in ja ká'an jaa-ya ñin tu'un: Ndéja vá'a kuu kuña tutu yá'a, te xndóna sello, áchí-ya.

³ Te ni ñin ja ío andívi, ni in̄i ñuyívi, ni ichi chíi ñu'un, tú ní kúu kuña tutu-ún, ni tú kúu ndé'é núu.

⁴ Te xaan ní nde'e-ri, chí tú ní kenda ni ñin ja vá'a ja kúña tutu-ún, ni ja ká'u, ni ja ndé'é núu.

⁵ Te ñin chaa ñá'nu-ún, n̄i ka'an-de jíin-rí: Ma ndé'e-ro. Yá'a ndé'é-ró, máa ndíka'a tata Judá, tata David, a n̄i kundéé-yá, te ja yuán kúu kuña-ya tutú-ún, te xndóna-ya usiá sello-ún.

⁶ Te sava ma'ñú mesa jíin ndíkúun kítí-ún n̄i jini-ri ja kándij ñin lélú má'ñú chaa ñá'nu. Te jíto-ti nátu'un ja á n̄i kaja'ni-í-ti. Te ío usiá ndíki-tí jíin usiá nduchi-tí. Ya'á kákuu ndí'usiá Espiritu Dios ja ní táji-yá kaja'an ní ñuyívi.

⁷ Te n̄i jaa-ya. Te n̄i ki'in-ya tutú-ún in̄i ndavá'a I'a kánchaa mesa.

⁸ Te ja ní ki'in-ya tutú-ún, te ndíkúun kítí jíin ndí'okó kuun chaa ñá'nu, n̄i kajukuiñi jíti-de nuu máa Lélú. Te taká-de t̄in-de ñin yaa nání arpa, jíin ñin ko'o kúu ja ñú'un susia kutú, yuán kákuu tu'un kájikan ta'u ñáyivi ndóo.

⁹ Te ni kajita-de hin yaa jáa: Xáán va'a I'a kúu-ní. Te kuu ki'in-ní tutu-ún te xndón-da-ní sello, chi ni kaja'ni-í níí, te jíin niñí-ní ni nakuaan-ní ñayívi táká tata, táká yu'u, táká ñuu, táká nación, ja ná nó'on-i nuu Dios.

¹⁰ Te ni nduu-i rey jíin sutú nuu Dios, ni sá'a-ní, te tá'ú-i tiñu ini ñuyívi, áchí-de kajita-de.

¹¹ Te máa-rí Juan, ni nde'é-rí, te ni jini so'o-ri káka'an kua'a ndájá'a-yá, ká'jin xiin mesa jíin kíti-ún, jíin cháa ñá'nu. Te ni ka'io kua'a xáan-yá, nátu'un millón ja millón.

¹² Te ni kaka'an jaa-ya: Xáán va'a I'a kúu Lélú já ni kaja'ni-í. Ja yúan ná kúndiso tiñu-ya, jíin tú'un kúká, jíin tú'un ndíchí, jíin tú'un ndíso fuerza, te táká ñayívi, ka'an jíin'ún-i jíin-yá, te nakana jaa-i-ya, náva'a súan nduñá'nu-ya, áchí ndájá'a-yá.

¹³ Te ni jini so'o-ri ja ndívii já ío ini andíví, jíin iní ñuyívi, jíin chí ñuyívi, jíin iní mar, táká yúan ni kaka'an: Tu'un ndúñá'nu jíin tú'un ndíso fuerza ná koo nuu I'a kánchaa mesa, te ná nákana jaa-yó-yá te ka'an jíin'ún-yó jíin-yá níí káni níí kuíá, áchí.

¹⁴ Te ni kaka'an ndikúun kíti-ún: Súan ná koo, áchí-ti. Te ndí'okó kuun cháa ñá'nu-ún, ni kajukuiñi jítí-de nuu I'a chakú níí káni níí kuíá, te ni kachiñú'ún-de-ya.

6

Ndi'usia sello

¹ Te ni jini-ri Lélú ja ni xndón-da-ya hin tá'an usia sello-ún. Yúan-na te ni jini so'o-ri ká'an hin ja kuun

kíti chakú-ún, nátu'un ñn taja: Ña'an te kuni-ro, áchí-ti.

² Te ni nde'é-rí. Te ni jini-ri ñn caballo kuíjín. Te chaa yóso-tí-ún, ni tñn-de ñn ndua. Te ni ni'in-dé ñn corona xini-dé. Te ja á ni kundéé-de sava te ni kenda-de náva'a kundéé-ga-de.

³ Te ni xndón-da-ya sello uu-ún. Yúan-na te ni jini so'o-ri ká'an kiti uu: Ña'an te kuni-ro, áchí-ti.

⁴ Te ni kenda tuku ñn caballo kuá'á. Te chaa yóso-tí-ún, ndíso tíñu-de ja kuánchaa-de paz nuu ñuyívi, náva'a ka'ni tá'an ñayívi jíná'an-i. Te suni ni ni'in-dé ñn machete káni.

⁵ Te nuu ní xndón-da-ya sello uni, te ni jini so'o-ri ká'an kiti uní: Ña'an te kuni-ro, áchí-ti. Te ni nde'é-rí. Te ni jini-ri ñn caballo túún. Te chaa yóso-tí-ún, tñn-de ñn balanza.

⁶ Te ni jini so'o-ri ñn tu'un ma'ñú ndíkúun kíti-ún, ká'an: ñn kilo trigo ja ñn peso, te uni kilo cebada ja ñn peso, ko ma stiví-ró aceite jín vino, áchí.

⁷ Te ni xndón-da-ya sello kuun. Te ni jini so'o-ri ká'an kiti kúun: Ña'an, te kuni-ro, áchí-ti.

⁸ Te ni nde'é-rí. Te ni jini-ri ñn caballo kuáán. Te ja yóso-tí-ún, nání Muerte, te infierno ndikín yata-ún, te ndíso tíñu ja ndón-da sikí ñn cuarta parte ñuyívi, te kuu-i sá'a jín machete, jín tamá, jín kué'e, jín kiti xáan já ío ini ñuyívi.

⁹ Te ni xndón-da-ya sello u'un. Te chii altar ni jini-ri taká añú ni kaji'i sikí tú'un Dios jín sikí tú'un ni kajani ndaa-i.

¹⁰ Te ni kakana jaa-i: Táta, I'a ñá'nu, I'a ndaa, I'a ndoo kúu-ní. Nasaa-ga kivi te sánda-a-ní tíñu

ñayivi káxiukú iní ñuyívi, te nani'in tá'an-ní jín-i sikí niñí-ná ja ní kaja'ni-í náá, áchí-i.

11 Yúan-na te ni ja'a-ya sá'ma kuíjín núu-í ná kú'un-i. Te ni ka'an-ya jín-i ja ná ndétatú núu-ga-i onde ná jínu taká tá'an-i jín ñaní-i, chí suni kuu yúan nátu'un ni kaji'i máá-i.

12 Te ni xndón-da-ya sello iñu. Te ni jini-ri in ñutáan xaan. Te ndikandii ní kutúún nátu'un sa'ma túún, te yoo ni nduu nátu'un niñi.

13 Te tiñúú xíní ándíví, ni jungoyo-ti núu ñú'un, nátu'un júngoyo nde'e yúnu mérkexe sá'a tachí xaan.

14 Te andíví ni kuxio kua'an, nátu'un nátuu-yó tutú. Te ndivii yúku jín isla ni kuxio nuu ká'in.

15 Te taká rey ñuyívi, jín cháa kákuñá'nu, jín cháa kúká, jín cháa capitán, jín cháa ni'in, jín ndívii mozo, jín ndívii ñáyivi kájika kuu ndicha-na, ni kachisa'í-i máá-i ini yau kava jín má'ñú káva já ío yuku.

16 Te ni kaka'an-i jín yúku jín káva-ún: Jungava sikí-rí jíná'an-ri, te ná jákusa'í-ri nuu I'a kánchaa mesa, chí máá Lélú kiti ini-ya núu-rí.

17 Chí a ni jaá kivi já kiti ini-ya núu-yo. Te ndé chaa kanda-ga kundii. Achí-i.

7

1 Yuán-na te máá-rí, Juan, ni jini-ri kuun ndájá'a-yá ká'in ndíkúun lado ñuyívi, te kájasu-ya núu kée ndíkúun tachí nuu ñú'un, nává'a tuká kee tachí núu ñú'un, ni nuu mar, ni nuu in yunu.

2 Te ni jini-ri inga ndájá'a-yá ni kaa-ya vái-ya íchi núu kána ndikandii. Te tin-ya sello Dios, I'a chakú.

Te nị kana jaa-yá xiní nđíkúun nđájá'a já kándiso tĩñu já stíví-yá ñuyívi jíin mar.

³ Te nị ka'an-ga-yá: Má stíví-ró ñúyívi, ni mar, ni taká yunu, ondé ná cháa-yó tuní chaan táká mozo Dios máa-yó, áchí-yá.

⁴ Te nị jini tu'un-rị já ío ciento uu xiko kuun mil ñayívi kánchaa tunị. Te já ká'ío tunị-ún kákuu tata táká se'e Israel.

⁵ Te uxị uu mil tata Judá, jíin uxí uu mil tata Rubén, jíin uxí uu mil tata Gad kánchaa tunị.

⁶ Te uxị uu mil tata Aser, jíin uxí uu mil tata Neftalí, jíin uxí uu mil tata Manasés kánchaa tunị.

⁷ Te uxị uu mil tata Simeón, jíin uxí uu mil tata Leví, jíin uxí uu mil tata Isacar kánchaa tunị.

⁸ Te uxị uu mil tata Zabulón, jíin uxí uu mil tata José, jíin uxí uu mil tata Benjamín kánchaa tunị.

⁹ Yuán-na te nị nde'é-rí. Te nị jini-rị kua'a xaan ñáyívi, já ní ín chaa, má kúu ka'u-de. Taká nación, jíin táká tata, jíin táká ñuu, jíin táká yu'u, ká'íin-i nuu mesa jíin núu máa Lélú. Te káñu'un-i sa'ma kuájín, te kátin-i yuku ñuu.

¹⁰ Te nị kakana jaa-i: Dios máa-yó, já kánchaa-yá mesa máa-yá, jíin máa Lélú, kúu l'a náma yóó.

¹¹ Te taká nđájá'a ká'íin xiin mesa jíin xín cháa ñá'nu-ún, jíin xín nđíkúun kíti, nị kajukuiñi jítí-yá nuu mesa, te nị kachíñú'ún-yá Dios.

¹² Te nị kaka'an: Amén. Ná nákana jaa-yó Dios máa-yó. Ná kúta'u-yó núu-yá. Ná ká'an jíñú'ún-yó jíin-yá. Xáan nđíchí-yá. Te nđiso-yá táká tĩñu jíin táká fuerza. Súan ná nđúñá'nu-yá ní káni ní kuiá. Amén. Achí.

¹³ Te ín chaa ñá'nu-ún nị ka'an-de jíin-rí: Nde

ñáyivi kákuu ja káñu'un sa'ma kuíjín yá'a, te ndéchi vái koyo-i, áchí-de.

¹⁴ Te n̄i ka'an-ri jíin-de: Máá-ní jini, táta, áchí-ri. Te n̄i ka'an-de jíin-ri: Yá'a kákuu ñáyivi ní kenda koyo nuu túndó'o xaan. Te n̄i kanakacha-i sa'ma-í, te n̄i kanasákiyi-i jíin niñi Lélú.

¹⁵ Ja yúan ká'iin-i nuu mesa nuu tá'ú Dios tiñu. Te kájatíñu-i nuu-yá ndúú ñúú-ni in̄i ve'e īi-yá. Te I'a kánchaa mesa, koto va'a-ya-í, ch̄i tu'ma-i-ya.

¹⁶ Te tuká kuu-i soko, ni tuká kuch̄i-i nducha, te tuká ndo'o-i ja ní'ní sá'a ndikandii,

¹⁷ ch̄i Lélú já kánchaa ma'ñú mesa, kundito-ya-í. Te kuxnúu-yá nuu-í ki'in-ya jíin-i nuu kána nducha chakú. Te Dios nakua'a-ya ndúcha núu-í jíiná'an-i. Achí-de.

8

Ndi'usiá corneta

¹ Te Lélú, n̄i xndón-da-ya sello usiá. Yúan-na te n̄i kuná'in-ni in̄i andívi nátu'un sava hora.

² Te n̄i jini-ri ndí'usiá ndajá'a já ká'iin-ya núu Dios. Te n̄i kani'in-yá usiá corneta.

³ Te n̄i chaa inga ndajá'a kándá'á-yá ñn ko'o kúu oro. Te n̄i jukuiñi-ya núu altar. Te n̄i ni'in-yá kua'a súsia kutú náva'a sáká núu-ya jíin tú'un kájikan ta'u ñáyivi ndóo nuu altar oro ja kándii nuu mesa-ya.

⁴ Te ñu'ma susia kutú-ún jíin tú'un kájikan ta'u ñáyivi ndóo, n̄i kenda in̄i nda'a ndajá'a-yá-ún, te n̄i kaa kua'an onde nuu Dios.

⁵ Yúan-na te n̄i ki'in ndajá'a-yá-ún ko'o kúu. Te n̄i skútú-yá ñu'un altar. Te n̄i jacha-ya sikí ñúyivi. Te n̄i ka'an taja. Te n̄i ni'in. Te n̄i ndeyu. Te n̄i taan.

⁶ Te ndí'usiá ndajá'a já ní kani'in-yá usiá corneta, nī kasátu'a-ya máá-yá ja xndé'e-ya.

⁷ Te ndajá'a ñn, nī xndé'e-ya corneta-ya. Te ñíñí jíín ñú'un ja ní saka nuu jíín ñíñí, nī kuun sikí ñúyívi. Te nī kayu ñn tercera parte ñuyívi jíín yúnu, te ndivii ichá kuí ní kayu.

⁸ Te ndajá'a úu, nī xndé'e-ya corneta-ya. Te ñn nátu'un yuku ká'nu ja kayú nī jungava kua'an nuu mar. Te ñn tercera parte mar nī nduu ñíñi.

⁹ Te nī kaji'i sava kiti ká'jin chíi nducha-ún ja káichaku-ti núú, te suni ñn tercera parte barco nī naa.

¹⁰ Te ndajá'a uní, nī xndé'e-ya corneta-ya. Te ichi ándívi ní jungava ñn tiñúú xíní ká'nu. Te kayú nátu'un ñn ñu'un yiti. Te nī jungava sikí ñn tercera parte yucha, jíín sikí sókó ndúcha.

¹¹ Te tiñúú xíní-ún, nání-tí ja uá. Te ñn tercera parte nducha ní nduu uá. Te nī kaji'i kua'a ñáyívi já sikí ndúcha-ún, chí nī nduu uá-cha.

¹² Te ndajá'a kúun, nī xndé'e-ya corneta-ya. Te ñn tercera parte ndikandii jíín yóo, jíín tíñúú xíní, nī nda'va. Te nī kutúún sava-ún jíná'an. Te tuká ní túun sava ndúú jíín sáva ñúú.

Sikí uní tundó'o

¹³ Te nī nde'é-rí. Te nī jini so'o-ri ká'an jaa ñn ndajá'a ndéché-yá iní sava andívi: Naka ndá'ú kuu ñayívi káxiukú iní ñuyívi, chí a yani koo yaku-ga corneta ja xndé'e uní-ga ndajá'a-yá, áchí-ya.

9

¹ Te ndajá'a ú'un, nī xndé'e-ya corneta-ya. Te nī

jini-ri ñn tiñuú xíní já ní jungava ichi ándíví ondé sikí ñúyívi. Te ni ni'in-yá ndakáa tunchi kúnú xáan.

² Te ni juña-ya tunchi. Te ni kaa ñu'ma tunchi-ún nátu'un ñu'ma ñn jinú ká'nu. Te ni kuñaa núu ndíkandii ní sá'a ñu'ma tunchi-ún.

³ Te chii ñu'ma-ún ni kenda koyo ndikuá'yú ní jicha-ti iní ñuyívi. Te ni kani'in-ti fuerza, nátu'un kúrsiuku ñuyívi.

⁴ Te ni ta'u tíñu nuu-ti ja má stívi-ti icha nuu ñú'un, ni yuku kuí, ni ñn yunu, chi máni ñayívi já tú ncháa tuni Dios chaan-í.

⁵ Te ni ni'in-ti tu'un ja má ká'ni-ti, chi ná xndó'o-ti-í u'un yoo. Te ni kando'o-i nátu'un sá'a ñn kúrsiuku nú ni stují-ti yóo.

⁶ Te kivi-ún, ndúkú táká ñayívi modo kuu-i, ko ma ní'in-í. Te vasa kákuñi-i kuu-i, ko ma kúu kuu-i.

⁷ Te ndikuá'yú-ún kuní koo-ti nátu'un caballo ja ká'io tu'a kuatá'an. Te xini-ti ñú'un nátu'un corona oro, te ñaa-ti núu cháa.

⁸ Te ío ixi-ti nátu'un ixi xíní ñásí'í. Te ío nu'un-ti nátu'un nu'un ndíka'a.

⁹ Te kaa kúu soo-ti nátu'un ñú'un chaa kájatá'an. Te ní'in ndijin-ti, nátu'un káni'in carreta jín caballo nuu kájinu kua'a-ti ja kíkuatá'an-ti.

¹⁰ Te ío su'ma-ti ja ná kuní koo su'ma kúrsiuku. Te nuu sú'ma-ti ío ñn iñu kuáñú. Te kándiso tíñu-ti já ú'un yoo xndó'o-ti táká ñayívi.

¹¹ Te ini tunchi-ún ío ñn ndajá'a kúu rey ja tá'ú tíñu nuu-ti. Te ndajá'a-ún nuu yú'u hebreo nání Abadón, te nuu griego nání Apolión.

¹² Te tundó'o ñn-ún, ni ja'a kua'an. Ko chaa ná'in

úu-ga tundó'o.

13 Te ndajá'a iñú, ni xndé'e-ya corneta-ya. Te ni jini so'o-ri in tu'un ni kenda onde ndíkúun punta altar oro ja kándii nuu Dios.

14 Te ni ka'an jín ndajá'a tñin corneta iñu: Ndají ndíkúun ndajá'a káinu'ni ini yucha ká'nu Eufrates, áhí.

15 Te ni kandaji ndíkúun ndajá'a. Te ká'io tu'a-ya, chí a ni jaá máá hora jín kivi jín yóo jín kuiá, náva'a ka'ni-yá sava ñayivi.

16 Te ni jini so'o-ri ja ío uu ciento millón soldado káyoso caballo.

17 Te súan ni jini-ri caballo nátu'un jín jáni. Te cháa káyoso-tí-ún, káñu'un-de su'nu nátu'un jito ñu'un, jín yúu kuáán, jín azufre. Te xini caballo-ún kándaa nátu'un xini ndíka'a, te yu'u-tí ni kenda koyo ñu'un, jín ñú'ma, jín azufre.

18 Te jín uní kue'e yá'a ni kaji'i in tercera parte ñayivi. Súan ni sá'a ñu'un, jín ñú'ma, jín azufre, ja ní kenda yu'u-tí.

19 Te fuerza caballo-ún kándeé ini yu'u-tí, jín núu sú'ma-tí. Te su'ma-tí-ún kándaa nátu'un koo, te ká'io xini, te jín yúan stují-tí-i.

20 Ko sava-ga ñayivi já tú ní kaji'i jín kué'e yá'a, tú ní kánakani ini-i tiñu kásá'a-i, ni tú ní kásía-i ja káchiñú-ún-i tachí kini jín ndosó oro, plata, kaa, yuu, yunu, vasa tú ndé'é, ni tú jini so'o, ni tú jáka.

21 Ni tú ní kánakani ini-i ja kaja'ni-í ndiyi, ni ja kásá'a-i tiñu ñavá'a, ni ja tñini ini-i, ni ja kásakuí'ná-i.

10

Tutu lúli

¹ Te n̄i jini-r̄i inga ndajá'a ní'in, n̄i kuun-ya íchi ándíví, yísúkun-ya viko nu'ún. Te ñin tikoye'ndé káxndée xini-ya. Te nuu-ya káa nátu'un ndikandii, te si'in-ya nátu'un pilar ñu'un.

² Te núña ñin tutu t̄in-ya iní nda'a-ya. Te n̄i jani-ya já'a vá'a-ya núu mar. Te ja'a vésé-ya nuu ñú'un.

³ Te n̄i kana jaa-ya nátu'un nuu ndé'e ñin ndika'a. Te nuu ní kana jaa-ya, te n̄i kaka'an ndí'usiá taja.

⁴ Te nuu ní kaka'an ndí'usiá taja, te chaa-r̄i tutu núú, ko ichi ándíví ní jini so'o-r̄i ñin tu'un n̄i ka'an jíin-rí: Kasu va'a taká tu'un n̄i kaka'an ndí'usiá taja-ún, te ma cháa-ró, áchí.

⁵ Te ndajá'a já ní jini-r̄i kándii nuu mar jíin núu ñú'un, n̄i ndukani-ya ndává'a-ya íchi ándíví.

⁶ Te jíin sí'ví I'a chakú ní káni ní kúiá, I'a n̄i sá'a andíví jíin táká ja ío in̄i, jíin ñúyívi jíin táká ja ío in̄i, jíin mar jíin táká ja ío chíi, jíin sí'ví máa-ya, n̄i ka'an téyí-ya ja má kúkuéé-ga kivi.

⁷ Ko kivi já ká'an ndajá'a usiá, nú ná xndé'e-ya corneta, yúan-na te skíkuu tu'un sa'í Dios nátu'un n̄i kastu'ún-ya nuu mozo-ya, chaa n̄i kajani tu'un-ya.

⁸ Te tu'un n̄i jini so'o-r̄i ichi ándíví, n̄i ka'an tuku jíin-rí: Kuá'an, te ki'in-ró tutú núña in̄i nda'a ndajá'a-ya ja kándii nuu mar jíin núu ñú'un, áchí.

⁹ Te n̄i ja'an-r̄i nuu ndajá'a-ya-ún, te n̄i ka'an-r̄i jíin-ya ja ná kuá'a-ya tutú-ún nuu-rí. Te n̄i ka'an-ya

jín-rí: Ki'in te kee-ro, te ku'ua chji-ró sá'a, ko yu'u-ro, chi kuvixi nátu'un sá'a nduxi, áchí-ya.

¹⁰ Te ni ki'in-ri tutu ini nda'a ndájá'a-ya. Te ni yee-rí. Te ni kuvixi ini yu'u-rí nátu'un sá'a nduxi, ko nuu ní kókó-rí, te ni ku'ua chji-ri ni sá'a.

¹¹ Te ni ka'an-ya jín-rí: Jínu ñú'ún já ingá jínu kani-ró tú'un nuu kuá'a ñúu, jín núu kuá'a ñáyivi, jín núu kuá'a yú'u, jín núu kuá'a rey, áchí-ya.

11

Ndi'uu testigo-ya

¹ Te ni ni'in-rí ñn nuñí nátu'un káa ñn vara. Te ni kachi jín-rí: Ndukuiñi, te chikuá'á-ro vé'e ii Dios, jín altar, jín táka ja kachiñú'ún-i-ya yúan.

² Ko skéndo-ro ndú'a yata vé'e ii, ma chíkuá'á-ro. Chi a ni ja'a-ya núu ñáyivi sñn nación, te uu xiko uu yoq kuañú-i siki ñúu ii.

³ Te kuá'a-ri tu'un nuu ndí'úu testigo-ri ja káni-de tu'un ja mil uu ciento uní xiko kivi, te ku'un-de sa'ma costal.

⁴ Chaa yá'a kákuu uu yunu olivo jín úu candelero ja ká'in nuu Dios, I'a xín ñúyivi.

⁵ Te nú ndé ñn kuní sá'a ndiva'a jín-de, te kenda ñu'un yu'u-dé, te naa íi já kájito u'u tá'an jín-de. Te nú ndé ñn kuní sá'a ndiva'a jín-de, te níni kúu súan.

⁶ Chaa yá'a kuu kasu-de andívi náv'a'a ma kúun-ga sau níi kivi káni-de tu'un. Te suni kándiso tíñu-de ja táka nducha nduu niñi sá'a-de. Te kuu stívi-de ñuyivi jín táka kue'e, nasaa jínu kákuu ini máa-de.

⁷ Te onde nú ni jinu ni jani ndaa-de tu'un, yúan-na te nana kiti kándeé ini tunchi-ún. Te

ndonda-ti sikí-dé. Te kuatá'an-ti jíin-de. Te kundéé-ti jíin-de te ka'ni-ti-de.

⁸ Te ndiyi-ún kundaa-i ini nuyá'u ñuu ká'nu-ún, ja skúnání yátá-yó ñúu Sodoma jíin ñúu Egipto, te ñuu-ún, ni j'i Jito'o-yo jiká cruz.

⁹ Te ñayivi táká tata, taká ñuu, taká yu'u, taká nación, ndé'é ndi-í ja káva ndiyi-ún uni kivi yósáva. Te ma kuá'a-i tu'un yuji-de.

¹⁰ Te ñayivi kaxiukú ini ñuyivi, kusii iní-i kuni-i-de. Te sá'a-i ñn viko. Te kua'a-i regalo nuu tá'an-i. Chi uu chaa ni kajani tu'un Dios xaan ní xndó'o-de ñayivi kaxiukú ini ñuyivi.

¹¹ Te onde nuu ní jinu uni kivi yósáva, te Dios, ni nachu'un táchi-yá-de, te ni nachaku tuku-de. Te ni kanduko-de. Te ni kayu'ú xaan ñayivi ní kajini nuu-dé.

¹² Yúan-na te ichi andívi ní kajini so'o-de ñn tu'un jaa ja ní ka'an jíin-de: Kaa kikoyo-ró ichi yá'a, áchi. Te ñayivi, ja kájito u'u-i-de, ni kajini-i ja ní kakoyo-de kaja'an-de andívi jíin má'ñú vikó.

¹³ Te máá hora-ún ni taan xaan. Te sava ñuu-ún ni jungoyo. Te jíin ñútaan ni kaji'i usia mil ñayivi. Te sava-ga-i ni kayu'ú-i. Te ni kanakana jaa-i Dios andívi.

¹⁴ Te tundó'o uu, a ni ja'a kua'an. Te a yani kii tundó'o uni.

Corneta sandí'í-na

¹⁵ Te ndajá'a usiá, ni xndé'e-ya corneta-ya. Te ni io tu'un jaa ini andívi ní kaka'an: Taká ñuu ini ñuyivi, a ni nduu ñuu máá Tatá-yo Dios jíin Cristo-ya, te tá'ú-yá tiñu ñí káni ñí kuiá, áchi.

16 Te ndí'okó kuun cháa ñá'nu ja káxiukú mesa-de nuu Dios, ni kajukuiñi jítí-de. Te ni kachiñú'un-de Dios:

17 Táta Dios, I'a tñn taká poder. A ío-ní vina, te ni jo-ní sáá, te koo-ní. Te ná kúta'u-ná nuu-ní ja ní kejá'á-ní tá'ú-ní tiñu nuu-í jín fuerza ni'in máá-ní.

18 Ni kandonda vaá taká ñayivi, kákiti iní-i. Ko ni kití iní máá-ní, te ni jaá kivi já kúndaá tiñu taká ndiyi, jín já kuá'a-ní ja kúta'u mozo-ní, cháa ni kajani tu'un-ní, jín núu ñayivi ndóo, jín núu ñayivi káandatú nuu-ní, kúu nuu ñayivi lúli te kúu nuu ñayivi ñá'nu, te xnáa-ní ñayivi kástivi ñuyivi, áchí-de.

19 Yúan-na te ni nuña ve'e ii Dios onde andíví. Te ni jini-ri janú já ñú'un tutú contrato iní, te ndeyú, te ká'an taja, te táan, te xaan kúun ñíñí.

12

Tu'un ña'an jín kóo

1 Te ichi ándíví ní kenda ñn tuni ñá'nu. ñn ñasíí ñú'un-ña ndíkandii nátu'un sa'ma, te yúxndí ja'a-ña sikí yóo, te xini-ña ñú'un ñn corona ja uxí uu tiñuú xíní.

2 Te ñú'un se'e-ña. Te ni nde'e kó'ó-ña já já'ncha káku se'e-ña, jatú-ña já skáku-ña-í.

3 Te ni kenda ñga tuni ichi ándíví. Te ni jini-ri ñn koó kuá'á ká'nu. Te ío usiá xini-tí jín uxí ndíki-tí. Te ndí'usiá xini-tí ñú'un corona.

4 Te jín sú'ma-tí ni stáa-tí ñn tercera parte tiñuú xíní ní kajungoyo iní ñuyivi. Te koó ká'nu-ún, ni

jukuiñi-ti núu ñá'an skáku se'e-ún, náva'a kókó-tí se'e-ña nú ná káku-i.

⁵ Te ni skáku-ña ñin se'e yíi ja tá'ú-i tiñu nuu ndívii naciún jín bastón kaa. Te se'e yíi-ña-ún ni ndaa-i kua'an-i nuu kánchaa Dios mesa-ya ní sá'a-ya.

⁶ Te ni jinu ñasí'í-ún kua'an-ña núu ñú'un té'é, nuu ío ñin lugar ni sátu'a Dios. Yúan kunchaa-ña ñin mil uu ciento uní xiko kivi, kundito-ya-ña.

⁷ Te ni io guerra iní andíví. Miguel jín ndájá'a-yá, ni kajatá'an-i sikí kóo, te koo-ún jín ndájá'a máa-tí ni kajatá'an-ti jín-yá.

⁸ Te tú ní kákundéé-tí, ni tuká ní ní'in-tí lugar kuxiukú-tí iní andíví.

⁹ Te ni kiñi'in-ya kóo ká'nu-ún kua'an-ti. Koo onde aná'an kúu-ti, ja nání-tí kui'na jín Satanás, ja xndá'ú-ti ndívii ñáyivi. Ni súnгава-ya-tí kua'an-ti sikí ñúyivi, te suni ni súnگویo-ya táká ndájá'a-tí jín-tí.

¹⁰ Te ni jini so'o-ri ñin tu'un jaa iní andíví ní ka'an: Vina te Dios, náma-ya yóo. Te jín poder tá'ú-yá tiñu iní ñuu-ya. Te Cristo-ya, ndíso tíñu-ya. Chi a ni kini'in-ya máa já sátú'ún sikí táká ñani-yo kuá'an, ja ndúú ñúú-ni jikán kuachi sikí-dé nuu Dios máa-yó.

¹¹ Te jín niñí Lélú-ún ni kákundéé-de jín-tí, jín tú'un ni kajani ndaa-de, chi tú ní kúnda'ú iní-de máa-de vasa ná kúu-de.

¹² Ja yúan ná kóo si iní-ro, róo andíví jín táká ja káxiukú jián. Ko naká ndá'ú kuu róo ja káxiukú iní ñuyivi jín mar. Chi ni kuun kui'na kujaa nuu-ro, te

kití xaan iní, chī jiní ja yakú-ni kivi kúkuu.

¹³ Te nuu ní jiní koq-ún ja ní súnгава-ya-tí siki ñúyívi, te nī chindikīn-tī ñá'an ní skáku se'e yíi-ún.

¹⁴ Te nī ni'in-ña uu ndijin ná'nu yachókó, náva'a ndéché-ña káku-ña núu kóo-ún, te ki'in-ña ondé nuu ñú'un té'é, nuu kúnchaa-ña ñn tiempo, jín yakú-ga tiempo yósáva.

¹⁵ Te inī yu'u kóo-ún nī jicha nducha nátu'un yucha, kua'an yata ñá'an-ún, náva'a tene-ña sá'a-cha.

¹⁶ Ko ñu'un, nī chindéé ní chituu ña'an-ún. Chī ñu'un-ún nī ndikā yu'u, te nī ji'i-ni yucha ja ní kana inī yu'u kóo-ún.

¹⁷ Yúan-na te nī kití xaan iní koq-ún siki ñá'an-ún. Te nī kee-tī kuákuatá'an-tī jín sáva-ga se'e-ña já káskíkuu-i tiñu tá'ú Dios, jín já kájani ndaa-i tu'un Jesucristo.

13

Uu kití xáan

¹ Te nī kandij-ri nuu ñítí yú'u mar. Te nī jinī-ri ja chíi mar nī kenda ñn kití já ío usia xini-tí jín uxí ndiki-tí. Te ndiki-tí ñú'un uxí corona. Te xini-tí yóso ñn sí'ví tú'un ñáá.

² Te kití ní jinī-ri-ún káa-tí nátu'un ñn kuiñi, te ja'a-tí nátu'un ja'a yíi, te yu'u-tí nátu'un yu'u ndika'a. Te nuu-tí, nī ja'a koq ká'nu-ún poder máá, jín mesa máá, jín tiñu ñá'nu ndíso.

³ Te nī jinī-ri ja ní tují ñn xini-tí nátu'un a yani kuu-tí jín. Ko nuu ní tují xáan-ún nī nduva'a. Te nī

kanaa iní ndivii ñáyiví ní kajini-i, te nī kajindikin-i yata kítí-ún.

⁴ Te nī kachiñú'ún-i koq ká'nu-ún, chi nī ja'a-tī poder-tī núu kítí-ún. Te suni nī kachiñú'ún-i kítí-ún te nī kaka'an-i: Ndéja kétá'an jíin kítí yá'a, te ndéja kánda kuatá'an jíin-tí, áchí-i.

⁵ Te nī ni'in-tí tu'un ja ká'an-tí tú'un téyí jíin tú'un ndiva'a. Te nī ni'in tíñu-tí já tá'ú tíñu-tí úu xiko uu yoo.

⁶ Te nī ndika-tí yú'u-tí. Te nī ka'an ndiva'a-tí sikí Dios. Te nī kají-tí sí'ví-yá, jíin vé'e-ya, jíin ja káxiukú iní andíví.

⁷ Te suni nī ni'in-tí tu'un ja kuatá'an-tí jíin ñáyiví ndóo, te kundéé-tí. Te suni nī ni'in tíñu-tí já ndón-da-tí sikí táka tata, jíin táka ñuu, jíin táka yu'u, jíin táka nación.

⁸ Te taká ñayiví káxiukú iní ñuyiví, chiñú'ún-i-tí, yuán kúu ñayiví já tú káyoso sí'ví-i nuu tutú chakú máa Lélú, I'a ni jí'i. Te onde té jukuiñi-ga ñuyiví káyoso-í.

⁹ Chaa ío so'o, ná kúni so'o-de.

¹⁰ Nú ndé chaa kasu-de tá'an-de, suni nandasu máa-de. Te nú ndé chaa ka'ni ndíyi jíin yuchí, suni jíin yuchí kuu máa-de. Jíin tú'un yá'a níní ná kuíñi ni'in ñayiví ndóo, te ná kándíja va'a-i.

¹¹ Yúan-na te nī jiní-ri nuu ingá kítí já ní kana-tí chí ñu'un. Te ío uu ndiki-tí nátu'un ndiki lélú, te ká'an-tí nátu'un ñn koq ká'nu.

¹² Te nuu kítí ñn, suni ñn núú-ni nī ndiso tíñu-tí. Te sá'a-tí já táka ñayiví káxiukú iní ñuyiví, ná

chiñú'ún-i kití xnáñúú, kití ní nduva'a nuu ní tuji xáan-tí-ún.

¹³ Suni sá'a-ti tiní tuni ñá'nu. Te ni kajini ñayivi já ní skúun-ti ñú'un ichi ándíví ní chaá nuu ñú'un.

¹⁴ Te xndá'ú-ti táká ñayivi káxiukú iní ñuyívi, jín tuni ja sá'a-ti núu ingá kití-ún. Te tá'ú-ti tiñu nuu táká ñayivi káxiukú iní ñuyívi, ja ná sá'a-i ndoso kití ní tuji jín yuchí te ni nachaku.

¹⁵ Te suni ni ja'a-ya tú'un ja chú'un-ti tachí iní ndoso kití, náva'a kuu ka'an ndoso-ún, te ka'ni-ti taká ñayivi já tú kákuñi-i chiñú'ún ndosó kití.

¹⁶ Te taká ñayivi, ja lúli jín já ñá'nu, ja kúká jín já ndá'ú, mozo jín já kájika ndicha-na, ná kóso ñin-ni tuni ndavá'a-i xí cháan-í, sá'a-ti.

¹⁷ Te ni ñin ñayivi, ma kúu kuaan-i, ni ma kúu xikó-i nú tú ncháá tuni-ún-i, ja kúu sí'ví kití-ún xí número sí'ví-ti.

¹⁸ Yá'a ío tu'un ndíchí. Ja júku'un iní, ná ká'u-i número kití-ún, chi número ñin cháa kúu. Te número kití-ún kúu iñu ciento uní xiko iñu.

14

Máa Lélú Dios jín ñayivi ní nakuaan-ya

¹ Te ni nde'é-rí, te ni jini-ri kándij máa Lélú xiní yúku Sion. Te ío ciento uu xiko kuun mil ñayivi ká'jin jín-yá. Te chaan-í ncháá sí'ví Táa-ya.

² Te ichi ándíví ní jini so'o-ri ni ka'an ñin tu'un nátu'un ní'ñ nducha kuá'a, xí nátu'un ká'an taja ní'in. Te ni jini so'o-ri ndusu yaa nání arpa ja káchaa cháa.

³ Te kájita-de ñin yaa jáa núu mesa tá'ú-yá tiñu, jíin núu ndíkúun kítí, jíin núu cháa ñá'nu. Te tú ni ñin-i kuu kutu'a-i yaa-ún, chí máni máa ciento uu xiko kuun mil cháa ni nakuaan-ya iní ñuyívi.

⁴ Chaa yá'a kákuu ja tú ní kásáchá'an-de máa-de jíin ñásíí. Chi cháa jáa cháa kútu kákuu-de. Chaa yá'a káindikín-de yata máa Lélú, nú ndéni ni kuu iní-ya kí'in-ya. Te ma'ñú sáva-ga-i ni nakuaan-ya cháa yá'a jíná'an-de, nátu'un se'e núu kákuu-de nuu Dios jíin núu máa Lélú.

⁵ Te yu'u-dé tú ní kenda tu'un tú'ún, chi cháa tú káchá'an kákuu-de nuu Dios.

Tundó'o kivi kú juicio

⁶ Te ni jini-ri inga ndajá'a já ndéché-yá sava ma'ñú ándívi. Te ndíso-ya tú'un va'a ja má náa kúti. Te kani-ya tú'un-ún nuu táka ñayivi káxiukú iní ñuyívi, nuu táka nación, jíin núu táka tata, jíin núu táka yu'u, jíin núu táka ñayivi.

⁷ Te ni ka'an jaa-ya: Kuandatu nuu Dios, te nakana jaa-ró-yá. Chí hora ja sánda-ya, a ni kuyani cha. Te ná chíñú'ún-ró I'a ni sá'a andívi, jíin ñuyívi, jíin mar, jíin táka sóko ndúcha. Achí-ya.

⁸ Yúan-na te ni cha inga ndajá'a, te ni ka'an-ya: Ni naa ná'in Babilonia, ñuu ká'nu, chí nátu'un ni ja'a vino ja tiní xaan iní ni kaji'i táka nación.

⁹ Te ndajá'a uní, ni ndikín-ya úu-ga. Te ni ka'an jaa-ya: Nú ndé ñayivi chíñú'ún kítí-ún jíin ndosó-ti, xí kúncha tuni-ti cháan-í, xí iní nda'a-í,

¹⁰ te jíin ñin tu'un yátá kúu ja ñayivi-ún ko'o-i vino ja kítí iní Dios, ja ní jati-ya iní ko'o kítí iní-ya. Te

kayu-i jín ñú'un, jín azufre, kunj jín núu táká ndajá'a ndóo, jín máá Lélú.

11 Te ñu'ma ja kákyu-i-ún, kana ní káni ní kuiá. Te ñayivi kachiñú'ún kiti-ún jín ndosó-ti, jín ñayivi kí'in tunj sí'ví-ti-ún, ma ndétatú kuti-í ndúú ñúú.

12 Jín tú'un yá'a níni ná kuíni ni'in ñayivi ndóo, ja kájangatu-i tiñu ni tá'ú Dios, te kákandíja-i nuu Jesús.

13 Te ni jini so'o-ri in tu'un ja ní ka'an jín-ri ichi ándívi. Chaa tu'un yá'a: Xáán ndatu taká ndiyi ja kúu ini nda'a máá Tatá Dios onde vina te ní-gá kua'an-yo. Jandáa, chi ndetatú-i ja ní kasatiñu-i. Te tiñu-i-ún ki'in-ni jín-i, áchí Espíritu.

14 Te ni nde'é-rí. Te ni jini-ri in viko kujín. Te nuu vikó-ún kánchaa in I'a ja á kuni koo máá Sé'e chaa. Te ñú'un in corona oro xini-yá. Te tñn-ya in jóso.

15 Te ni kenda inga ndajá'a-yá ini ve'e ij, te kana jaa-ya xini I'a kánchaa nuu vikó: Kachi'i-ni jóso-ní, te ka'nu-ní. A ni jaa hora ka'nu-ní, chi ja kaa nuu ñú'un, a ni kuaan, áchí-ya.

16 Te I'a kánchaa nuu vikó, ni kachi'i-ni-ya jóso-ya ini ñuyívi. Te ni ndi'i ja kaa nuu ñú'un ni ta'nu.

17 Te ni kenda tuku inga ndajá'a-yá ini ve'e ij ja kánchaa ini ándívi. Te suni kándá'a-yá in jóso xaan.

18 Te ni kenda inga ndajá'a-yá nuu altar. Te ndiso tñn-ya síki ñú'un. Te ni kana jaa-ya xini ndajá'a tñn jóso xaan: Kachi'i jóso xaan-ro, te nastútú-ró tikukú uva kaa nuu ñú'un, chi a ni kajichi, áchí-ya.

19 Te ndajá'a-ún, ni kachi'i-ya jóso xaan-ún ini

ñuyívi. Te n̄i nastútú-yá tikukú káa nuu ñú'un. Te n̄i chúkú-yá tikukú-ún nuu taxín uva. Yuán kúu ñn tu'un yátá ndasa kití in̄i Dios.

²⁰ Te n̄i taxín uva-ún ichi yatá ñúu. Te in̄i nuu taxín-ún n̄i jika ñn yucha niñi ní jaa onde nuu ñú'un freno yu'u caballo. Te n̄i jika nátu'un un̄i ciento kilómetro.

15

Usia kue'e sandí'í-na

¹ Yuan-na te n̄i naa iní-ri n̄i nde'é-rí inga tuni ñá'nu ichi ándívi, kúu usia ndajá'a-yá kándiso usia kue'e sandí'í-na. Chi nú n̄i jinu kue'e yá'a, te ma kití-ga in̄i Dios.

² Te suni n̄i jin̄i-ri ñn nátu'un mar nátu'un vidrio ja ní saka nuu jín ñú'un. Te ñayívi ní kakundéé jín kítí-ún, jín ndosó-ti, jín tuní-ti, jín número sí'ví-tí, ká'jin-i yu'u mar vidrio-ún. Te kátin-i yaa nání arpa Dios.

³ Te kájita-i yaa Moisés mozo Dios, jín yaa máa Lélú. Tiñu ñá'nu jín tíñu luu sá'a-ní, Táta Dios. Máa-ní tíñ taká poder. Ichi ndáa ichi ndóó kakuu ichi-ní. Te máa-ní kúu rey taká ñayívi ndóo.

⁴ Ndéja tú yú'ú ní te tú nákana jaa sí'ví-ní núsáa Táta. Chi máa ñn ní kúu I'a ii. Taká nación, cha-i te chiñú'ún-i ní, chi n̄i ndenda ndijin modo sánda-ní. Achí-i.

⁵ Yúan-na te n̄i nde'é-rí. Te ichi ándívi ní jin̄i-ri ja núña cuarto ii xaan íchi iní ve'e ii, máa nú kenda tu'un ndaa.

6 Te iní ve'e ij yúan, nī kenda usiá ndajá'a kándiso-ya usiá kue'e xaan, te káñu'un-ya sá'ma kuíjín kiyí, jíín sánchijí oro káinu'nī jiká-yá.

7 Te ĩn ja kúun kítī nī ja'a-tī usiá ko'ō oro nuu ndí'usiá ndajá'a. Te ko'ō-ún ñú'un chítú nátu'un jíín tú'un kití iní Dios, I'a chakú ní káni ní kuiá.

8 Te nī ndii ncháa Dios jíín fuerza-ya. Te ñu'ma-ún, nī chítú ndí iní ve'e ij. Te tú ní kúu kivi ni ĩn ñayivi iní ve'e ij-ún, chí onde ná ndí'isiá kue'e ja kándiso ndí'usiá ndajá'a-yá.

16

Usiá ko'ō ñú'un tu'un kití iní Dios

1 Te iní ve'e ij-ún nī kenda ĩn tu'un jaa, nī jini so'ō-rī nī ka'an jíín ndí'usiá ndajá'a-yá: Kuángoyo, te kachá nuu-ró ndí'usiá ko'ō já káñu'un tu'un kití iní Dios ná júngoyo sikí ñúyivi, áchí.

2 Te kua'an ndajá'a ĩn, te nī koyo-ya kó'ō-yá sikí ñúyivi. Te ñayivi já ncháa tuni kití xa'an-ún nuu, jíín já káchiñú'ún ndosó-tī, nī kata'an-i ĩn kue'e iní xaan.

3 Te ndajá'a úu, nī koyo-ya kó'ō-yá nuu mar. Te nī nduu-chá nátu'un niñi ndíyi. Te taká kití káyí'i chíi mar, nī kaji'i-tī.

4 Te ndajá'a uní, nī koyo-ya kó'ō-yá sikí yúcha, jíín sikí taká sókó ndúcha, te nī nduu-ni niñi.

5 Te nī jini so'ō-rī nī ka'an ndajá'a ndúcha-ún: Táta, I'a ij kúu-ní, I'a ío vina, I'a nī io sáá. Te I'a ndaa kúu-ní, chí nī sánda ndaa-ní taká tiñu yá'a,

6 chi ñayivi yá'a, ni kajacha-i niñi cháa ndoo, jín niñi cháa kájani tu'un-ní, te vina já'a-ní niñi ná kó'o-i. Te súan ná náko'o-i. Achí-ya.

7 Te ni jini so'o-ri ni ka'an inga tu'un onde altar. Jandaa, Táta Dios, máa-ní tñn taká fuerza, máa-ní sánda ndaa-ní, sánda ndija-ní taká tiñu.

8 Te ndajá'a kúun, ni koyo-ya kó'o-yá siki ndikandii. Te ni ni'in tiñu ndikandii-ún ja jín nú'un te ka'mu taká ñayivi.

9 Te taká ñayivi, vaša súan ni kakayu-i ja ní'ní xáan, ko tú ní kánakani iní-i, ni tú ní kánakana jaa-i Dios, chi sasua ni kaka'an ndiva'a-i siki-yá ja ní ja'a-ya kué'e yá'a siki-í.

10 Te ndajá'a ú'un, ni koyo-ya kó'o-yá nuu mesa nuu tá'ú tiñu kiti xáan-ún, te nuu tá'ú-tí tiñu ni kuñaa. Te taká ñayivi, ni kanakaji yí'í-i yáa-í ja kájatú-i.

11 Te ni kaka'an ndiva'a-i siki Dios andíví, ja kájatú-i jín ja káta'an-i kue'e, ko na tú ní kánakani iní-i tiñu ni kasá'a-i.

12 Te ndajá'a iñú, ni koyo-ya kó'o-yá siki yúcha ká'nu Eufrates. Te ni ichi yúcha-ún, náva'a koo tu'a ichi kíkoyo rey, ichi núu kána ndikandii.

13 Te ni jini-ri ja iní yu'u kóo ká'nu, jín yú'u kiti xáan, jín yú'u cháa jáni tu'un tú'ún, ni kenda uni tachí kini nátu'un sa'va.

14 Chi tachí kini kákuu, te kasá'a tuni. Te kenda nuu taká rey ñuyivi, te stútú-ni-de ja kóo guerra kivi ká'nu máa Dios, I'a tñn taká poder.

15 Kuni so'o chi nchaa-ri nátu'un ñakuiná. Xáan ndatu koo ñayivi ndíto, jín ja ndíto-i sa'ma-í, náva'a tú kaka víchí lí-í, te tú kuka nuu-í nuu sáva-ga-i,

áchí-ya.

¹⁶ Te n̄i kasá'a tachi k̄ini ja ní kakutútú-de ñ̄n ndu'a ja núu yú'u hebreo nání Armagedón.

¹⁷ Te ndajá'a usiá, n̄i koyo-ya kó'o-yá ichi núu tachi. Te in̄i ve'e īi ándíví j̄ín núu mesa tá'ú-yá tiñu n̄i kenda ñ̄n tu'un n̄i ka'an jaa: A n̄i kuu, áchí.

¹⁸ Yúan-na te n̄i ndeyu. Te n̄i n̄i'in. Te n̄i ka'an taja. Te n̄i taan xaan ñ̄ú'un ja ná té koo-ga onde k̄iv̄i ní tuu nuu cháa in̄i ñ̄uyívi.

¹⁹ Te ñ̄uu ká'nu-ún n̄i ndata sáva un̄i pedazo. Te n̄i ndua taká ñ̄uu in̄i taká nación. Te n̄i nuku'un in̄i Dios ñ̄uu ká'nu Babilonia ja kuá'a-ya kó'o ja ñ̄ú'un tu'un kit̄i xaan iní-ya ná kó'o ndi'i-i.

²⁰ Te taká isla n̄i kajinu kája'an. Te taká yuku, tuká ndij̄in ín.

²¹ Te ichi ándíví ní jungoyo ñ̄íñí ná'nu nátu'un uu xiko kilo ná ñ̄n ná ñ̄n. Te taká ñ̄ayívi, n̄i kaka'an ndiva'a-i sik̄i Dios ja sik̄i túndó'o ñ̄íñí-ún, chí ñ̄n túndó'o xaan ní kuu.

17

K̄iv̄i xnáa-ya ñ̄uu Babilonia

¹ Yúan-na te n̄i chaa ñ̄n ja usiá ndajá'a-ya ja ní kandá'á usiá ko'o. Te n̄i ka'an-ya: Ñ̄a'an te ná stá'an-ri nuu-ro ndasa kundaa tiñu sik̄i ñ̄á'an kuáxán ja kanchaa-ña núu ndúcha kuá'a,

² chí taká rey ñ̄uyívi n̄i kasáténé-de j̄ín ñ̄á'an-ún. Te taká ja káxiukú iní ñ̄uyívi n̄i kanajini j̄ín tú'un kuáxán máa-ña, áchí-ya.

³ Te j̄ín Espiritu n̄i jaka-ya rúu n̄i ja'an-ri onde nuu ñ̄ú'un té'é. Te n̄i j̄ini-ri ñ̄n ñ̄a'an yóso-ñá ñ̄n kit̄i

kuá'á. Te kiti-ún, ndíso-ti kuá'a sí'ví tú'un ndiva'a. Te ío usia xini-tí te uxi ndiki-tí.

⁴ Te ña'an-ún, ñú'un-ña sá'ma kuá'á jíin sá'ma kuá'á tíndí'í. Te suni ñú'un-ña oro, jíin yúu lúu, jíin perla. Te tñn-ña ñn ko'o oro ñú'un chítú jíin tú'un ñáá, jíin tú'un chá'an ja tñn iní-ña.

⁵ Te chaan-ña ncháá ñn sí'ví, ñn tu'un sa'í: Ñuu ká'nu Babilonia, náa ja kásáténé jíin já kásá'a tiñu ñáá iní ñuyívi yá'a, áchí.

⁶ Te ni jini-ri ña'an-ún ja nájini-ña jíin niñí ñáyivi ndóo jíin niñí ñáyivi ní kaji'i ja siki tú'un Jesús. Te ni naa xaan iní-ri ni nde'é-ri nuu-ñá.

⁷ Yúan-na te ni ka'an ndajá'a-yá-ún: Naja náa iní-ro. Máa-rí kachi-ri nuu-ro tú'un sa'í ñá'an-ún, jíin kiti yóso-ñá, kiti já ío usia xini-tí te uxi ndiki-tí.

⁸ Te kiti ní jini-ro, ni io-ti núu. Ko tú ío-ti vína. Te nana-ti kii-ti iní tunchi kúnú. Te ki'in-ti núu tá'nu ndatu-ti. Te taká ñáyivi káxiukú iní ñuyívi, ja tú káyoso sí'ví-i nuu tutú chakú onde kivi ní jukuiñi ñuyívi, naa iní-i nde'é-i nuu kiti já ní io-ti núu, te tú ío-ti vína, te koo-ti.

⁹ Te nú túu ndichí ñn chaá, ma kúu juku'un iní-de tu'un yá'a. Usia xini-tí kákuu usia yuku, te siki yúku-ún kanchaa ña'an-ún.

¹⁰ Te suni kákuu usia rey. Te u'un-de a ni kanaa-dé. ñn-de ío. Te té chaá-ga inga-de. Te nú ni chaá-de, jínu ñú'ún já yakú-ni kivi kunchaa-de.

¹¹ Te kiti já ní io núu te tú ío-ti vína, máa-tí kúu rey una. Te ñn tá'an ja ndí'usiá-de kúu-ti. Te ki'in-ti núu tá'nu ndatu-ti.

¹² Te ndí'uxí ndiki ní jini-ro, kákuu uxi rey ja té

tá'ú-ga-de tiñu. Ko máá-de jíin kíti-ún, tá'ú-de tiñu ñn hora-ni.

¹³ Te rey-ún, ñn núú-ni tu'un kájani iní-de. Te nakuá'a-de poder jíin tíñu kándiso-de nuu kíti.

¹⁴ Te kuatá'an-de jíin máá Lélú. Te Lélú-ún, kundée-yá jíin-de jíná'an-de, chí Jito'o nuu táká jito'o kúu-ya, te Rey nuu táká rey kúu-ya. Te ñayivi ká'jin jíin-yá kákuu ja á ni kana-ya xiní-í, te a ni kaji-ya-í, te ñayivi kákandíja va'a kákuu-i, áchí-ya jíin-rí.

¹⁵ Te ni ka'an-ga-ya: Ni jini-ro já kánchaa ñ'an kuáxán-ún síki kuá'a ndúcha. Te nducha kuá'a-ún kákuu ñayivi tiní ñuu, tiní nación, tiní yu'u.

¹⁶ Te ndí'uxí ndiki kíti ní jini-ro-ún, máá-de jíin kíti, chí koto u'u-de ñ'an kuáxán-ún, te xnáa-dé-ña, te sávichí líi-dé-ña, te kaji-dé kuñu-ña, te ka'mu-de-ña jíin ñú'un.

¹⁷ Chí Dios, súan ni ská'an-ya-dé ja ñn núú-ni kájani iní-de, te nakuá'a-de tiñu kándiso máá-de nuu kíti-ún. Te súan ná sá'a-de ja kúu iní máá-yá onde kiví skíkuu taká tu'un Dios.

¹⁸ Te ñ'an ní jini-ro-ún kúu ñuu ká'nu ja tá'ú tíñu nuu táká rey ñuyívi.

18

¹ Yuán-na te ni jini-ri ni kuun inga ndajá'a ní kii-ya íchi ándíví, ndiso téyí-yá poder. Te ni ndii ncháa nuu ñú'un jíin ndúa-yá.

² Te ni ka'an jaa-ya: Ni naa ndíja Babilonia ñuu ká'nu. Te ni nduu ve'e kui'na. Yúan káxiukú táká

tachí k_ini. Suni yúan káxiukú ndívii tísaa chá'an já kájito u'u-yo-tí.

³ Chi taká ñayivi, nátu'un vino n_i kajji'i-i ko'o já tiní xaan iní ñuu-ún. Te taká rey ñuyívi, n_i kasáténé-de jíin-ña. Te chaá kájaan káxikó iní ñuyívi, n_i sákúká-ña-dé jíin taká ndatíñu luu kaní iní máá-ña, áchí-ya.

⁴ Te n_i jini so'o-ri inga tu'un ichi ándíví, ja ní ka'an: Kuxio nuu-ñá jíná'an-ró, chi ñayivi máá-rí kákuu-ró, te ma kivi nduu-ro jíin kuáchi-ña, náv'a tú ta'an-ro kué'e ta'an-ña.

⁵ Chi kuáchi-ña a n_i jaá xiko onde ándíví, te n_i nuku'un iní Dios ja sá'a-ña tíñu ñáá.

⁶ Cha'u nuu-ñá, nátu'un n_i ja'a-ña núu sáva-ga-i. Te kaa-ga kuá'a-ró núu-ñá nú ndasa káa tíñu n_i sá'a máá-ña. Te iní ko'o já ní ja'a-ña ní kajji'i-i, suni iní-ún ná káa nuku'un ko'o-ña.

⁷ Nátu'un n_i sátéyíi-ña máá-ña, te n_i sá'a-ña tiní kuáchi, suni súan ku'a xndó'o-ró-ña já ndé'e-ña. Ch_i áchí-ña jíin máá-ña: Máá-rí kúu ña'an tá'ú tíñu, nasu ñá'an viuda kúu-ri, te ma ndé'e kuti-rí, áchí-ña.

⁸ Ja yúan nú in kivi te kii tundó'o siki-ñá. Kuu ndiyi, nde'e kó'ó-ña, kii tama, te nduxia-ña jíin nú'un. Chi n_i'in téyíi káa máá Tatá Dios, I'a sándaá tíñu-ña. Achí.

⁹ Te taká rey ñuyívi já ní kajjika téné-de jíin-ña te n_i kaichaku kúká-de jíin-ña, nde'e-de te kana jík'ó-de ja'a-ñá kivi kuní-de ja kána ñu'ma kayu-ña.

¹⁰ Te kuiñi jíká-na-de ja yú'ú-de siki já kayú-ña. Te ka'an-de: Xáán ndá'ú n_i kuu ñuu Babilonia,

vasa ñuu ká'nu kúu-ró núú. Ko nuu ñin hora te ñi chaa juicio siki-ro.

¹¹ Te taká chaa kájaan káxikó iní ñuyivi, nde'e-de te kana jíkó'ó-de ja'a-ña. Chi tuká ni ñin ja kuáan tiñu xikó-de.

¹² Ndatiñu kúya'u kákuu oro, plata, yuu lúu, perla, sa'ma fino jín sá'ma kuá'á tindi'í, sa'ma tindu'á jín sá'ma kuá'á, taká yunu vixí, ndatiñu marfil jín ndatiñu yunu lúu, cobre jín káa jín yúu ndáva.

¹³ Canela, jín jí'o, susiá ja'an xiko asun jín susiá ua jín susiá kutú, vino, aceite, yuchi fino, trigo, xndiki, ri, caballo, jín carreta, jín mozo sátiñu sáni, jín ñayivi.

¹⁴ Ndatiñu ja ní ndio ini-ro, a ñi kuxio kua'an, te taká ndatiñu fino máá-ró jín ndatiñu luu-ró, a ñi naa, te ma nani'in kúti-gá-ro, áchí.

¹⁵ Te taká chaa kájaan káxikó ndatiñu yá'a, ja ní kakuu kúká-de siki-ña, kuiñi jíká-na-de nuu-ña ja káyú'ú-de tundó'o ta'an-ña. Te nde'e-de te kana jíkó'ó-de.

¹⁶ Te ka'an-de: Xáan ndá'ú ñi kuu ñuu ká'nu yá'a. Ñi ñu'un-ña sá'ma fino jín ja kua'á, jín ja ndi'í. Te ñi ñu'un-ña oro jín yúu lúu, jín perla.

¹⁷ Ko nuu ñin hora te ñi naa í taká ndatiñu kúká yá'a. Achí-de. Te taká chaa xiin barco, jín taká chaa jíká jín barco, jín cháa jíká nuu mar, jín taká ja kásatiñu nuu mar, ñi ka'in jíká-na-de.

¹⁸ Te ñi kajini-de ñu'ma ja kayú-ña. Te ñi kakana jaa-de: Ndé inga ñuu kúu ja kétá'an jín ñúu ká'nu yá'a, áchí-de.

¹⁹ Te ñi kachu'un-de tikacha ñu'un xiní-dé. Te ñi

kande'e-de ni kakana jík'ó-de: Xáán ndá'ú ni kuu ñuu ká'nu yá'a. Chi taká chaa ni kañava'a barco, ni kakuu kúká-de jín taká ndatíñu ya'u ñáva'a-ña. Te nuu ñin hora te ni tuchá ii.

²⁰ Ná ndúvatu iní-ro já ní ta'an-ña, róo andíví, jín taká róo ñayívi ndóo, chaa apóstol, jín chaa kájani tu'un Dios. Chi Dios ni nani'in tá'an-ya jín-ña já sikí róo. Achí-de.

²¹ Yúan-na te ñin ndajá'a ní'in, ni tñin-ya ñin yuu nátu'un ñin yosó ká'nu. Te ni skána-ya núu mar. Te ni ka'an-ya: Súan ni'in tuncháa Babilonia ñuu ká'nu, te ma núkuiñi kuti-gá.

²² Te ma kúni so'o-ga-ro ndusú yaa chaa káchaa, ni chaa jíta, ni chaa kátivi xkuili jín corneta. Te ma ní'in-gá-ro ní ñin chaa sá'a taká ndatíñu, ni ja ní'in molino ma kúni so'o kuti-gá-ro.

²³ Te ma ndíi ncháa-ga nuu-ro jín ndúa linterna. Te ma kúni so'o-ga-ro ka'an yii jín ñásíí. Chi chaa kajaan káxikó núu-ro, chaa kakuñá'nu iní ñuyívi ní kakuu-de, te jín tíñu ñavá'a ni xndá'ú-ro ndívii ñáyívi.

²⁴ Te nuu-ñá ni ndenda niñi chaa ni kajani tu'un Dios, jín niñi ñáyívi ndóo, jín niñi taká ñáyívi ní kaja'ni-í iní ñuyívi yá'a. Achí-ya.

19

Kivi nákana jaa-i Dios iní andíví

¹ Yuán-na te ni jini so'o-ri ni kuvaa ñin ñayívi kuá'a íchi andíví, ja ní kaka'an-i: Xáán va'a Dios. Ná nákana jaa-yó-yá. Ná ká'an jínú'un-yó jín-yá, chi ni nama-ya yóo jín fuerza-ya.

2 Ch̄i sándaā va'a-yā jíin tú'un ndaā. N̄i nakuxndíi-yā síkí ñá'an kuáxán-ún, ja ní stíví-ñā ñúyívi jíin tú'un t̄inī in̄i-ñā. Te n̄i nani'in tá'an-yā jíin-ñā ja ní jacha-ñā niñí mozo-yā, áchí-i.

3 Te ingā jíinu n̄i kaka'an-i: Xáán va'a Dios, ch̄i ñu'mā kayú-ña-ún, kána-ni n̄í káni n̄í kuiá, áchí-i.

4 Te ndí'okó kuun cháa ñá'nu jíin ndíkúun k̄iti n̄i kajukuiñī jíití-de nuū ñú'un. Te n̄i kachiñú'ún-de Dios ja kánchaa-yā mesa tá'ú-yá tiñu. Te n̄i kaka'an-de: Amén, xáán va'a Dios, áchí-de.

5 Te onde nuū mesa-ún n̄i ka'an̄ in̄ tu'un: Taká róo mozo Dios máá-yó, jíin róo ja kájandat̄u nuū-yá, kúu lúlí kúu ñá'nu-ró, ná nákana jaa-ró-yá, áchí.

6 Te n̄i jini so'o-rī nátu'un kaka'an̄ ñayívi kuá'a, nátu'un ní'in kua'a ndúcha, xí nátu'un ká'an̄ taja: Xáán va'a Dios máá-yó, ch̄i tá'ú-yá tiñu te t̄in-yā taká poder.

7 Ná kúsīi xáan iní-yo. Te ná nákana jaa-yó-yá. Ch̄i a n̄i jaā k̄iv̄i t̄anda'a máá Lélú. Te ñasí'í-ya, a ío tu'a-ña.

8 Te n̄i ni'in-ñā tu'un ja kú'un-ñā sá'ma fino ja ndóo ío te ndíi ncháa. Ch̄i sa'ma fino-ún kákuu tiñu ndaā n̄i kasá'a ñayívi ndóo, áchí.

9 Te n̄i ka'an̄ ndajá'a-yá-ún jíin-rí: Chaa tu'un yá'a: Xáán ndat̄u kákuu ñayívi ní kana-yā xiní-í ja ná kíngoyo-i nuū ío x̄ini t̄anda'a máá Lélú, áchí-ya. Te n̄i ka'an-ga-yā jíin-rí: Ya'á kúu tu'un ndaā n̄i ka'an̄ Dios, áchí-ya.

10 Te n̄i jukuiñī jíití-rí nuū já'a-yá ja chíñú'ún-rí-yā núú. Te n̄i ka'an-yā jíin-rí: Ma sá'a-ró súan. Ch̄i suni mozo-yā kúu-rī jíin-ró jíin

ñaní-ro já kájani ndaa tu'un Jesús. Ná chíñú'ún-ró máá Dios, áchí-ya. Chí tu'un ñi ka'an ndaa Jesús kúu modo jáni-yó tú'un-ya.

I'a skíkuu tu'un jíin I'a ká'an ndaa

¹¹ Te ñi jini-ri ja núña andíví. Te ñi kenda-ni ñin caballo kuíjin. Te I'a yóso-tí, nání-yá I'a ndaa, I'a skíkuu. Te jíin tú'un ndaa sándaá ndaa-ya te kuatá'an-ya.

¹² Te nduchi-yá káa nátu'un yáá ñú'un. Te xini-yá ñú'un kua'a corona. Te yóso ñin sí'ví já ní ñin tú júku'un ini, chí máá-ni máá-yá jini.

¹³ Te yúsúkun-yá ñin tikachí niñí. Te nání-yá tu'un Dios.

¹⁴ Te ñin tiku'ni andíví, ñi kandikin-de-ya kája'an-de jíin-yá káyoso-dé caballo kuíjin. Te káñu'un-de sa'ma fino xaan ja ío ndoo te kiyi.

¹⁵ Te yu'u-yá kenda ñin machete xaan, náva'a jíin machete-ún stují-yá taká ñayivi. Te tá'ú-yá tiñu nuu-í jíin bastón kaa. Te kuañu-ya sikí uva kaxin-ya. Yuán kúu ja kití ini Dios, I'a tñin taká poder.

¹⁶ Te nuu tikachí-yá jíin núu sá'nda-ya yóso sí'ví yá'a: Rey nuu taká rey, te Jito'o nuu taká jito'o, áchí.

¹⁷ Te ñi jini-ri ñin ndajá'a já kándii-ya núu ndíkandii, te ñi kana jaa-ya jíin taká tisaa kándéché sáva andíví: Ña'an te ndutútú-ró núu kúxíni-ró sá'a Dios ñá'nu,

¹⁸ náva'a kee-ro kúñu rey jíin capitán, jíin kúñu cháa ñi'in, jíin kúñu caballo jíin cháa káyoso-tí, jíin kúñu taká-ga ñayivi já kájika ndicha-na jíin já kákuu mozo, ja lúli jíin já ñá'nu, áchí-ya.

19 Te *n̄i jini-ri* nuu máá *kiti xáan-ún jín nuu* táká rey *ñuyivi*, *n̄i kakutútú-de jín soldado-de ja kuátá'an-de jín I'a yóso* caballo *kujín jín táká soldado-ya*.

20 Te *kiti xáan-ún kua'an-ti* preso *jín cháa n̄i jani tu'un tú'ún ja* ní *sá'a kua'a-dé tuni nuu-tí*, te *jín tuni-ún n̄i xndá'ú-de ñayivi* ní *kaki'in tuni kiti-ún jín ja* ní *kachiñú'ún ndosó-ti*. *Ndúú cháa yá'a, n̄i kenda-de kua'an chakú-de nuu laguna ñu'un ja kayú jín* azufre.

21 Te *sava-ga cháa-ún n̄i kaji'i-de jín* machete *ja kenda yu'u I'a yóso* caballo *kujín*. Te *taká tisaa, n̄i kanda'a chii-ti* ní *kayee-tí kuñu-de jíná'an-de*.

20

Tu'un sik̄i mil kuā jín juicio sik̄i ku'na

1 Te *n̄i jini-ri ja* *íchi ándiví* ní *kuun in ndajá'a t̄in-ya ndákáa tunchi kúnú xáan, jín in* cadena *ká'nu*.

2 Te *n̄i kat̄in-ya koo* *ká'nu, koo* *áná'an, kiti kúu kui'na* Satanás. Te *n̄i ju'ni-ya-tí ja* ná *kúnu'ni-ti mil kuā*.

3 Te *n̄i sk̄ivi-ya-tí kua'an-ti tunchi kúnú*. Te *n̄i jas̄u-ya-tí*. Te *n̄i sákutu-yá sik̄i-tí, jín sello, náva'a tuká xndá'ú-ga-ti* táká *nación*. *Ch̄i onde ná jínu mil kuā, yúan-na te jínu ñú'ún ja ndají nunda-ga-ti*.

4 Te *n̄i jini-ri t̄ini mesa*. Te *cháa kaxiukú mesa-ún kákuu ja sándaa t̄iñu*. Te *suni n̄i jini-ri añú ñayivi* ní *kaxiti xini-í, sik̄i ja* ní *kajani ndaa-i tu'un Jesús jín tú'un Dios, ni tú* ní *kachiñú'ún-i kiti-ún ni ndoso-ti, ni tú* ní *kájatá'ú-i tuni-ti kúnchaa chaan-í, ni in̄i*

nda'a-í. Te n̄i kanachaku-i. Te n̄i katá'ú-i tiñu jín Cristo ñn mil kuia.

⁵ Ñayivi yá'a kákuu ja náchaku xna'an-ga. Ko sava-ga ndiyi-ún, tú ní kánachaku-i onde ná jínu mil kuia.

⁶ Xáán ndatu koo ñayivi ndóo ja náchaku-i xna'an-ga. Ma kúu-i vuelta uu, chi sua nduu-i sutu nuu Dios jín núu Cristo, te tá'ú-i tiñu jín-yá mil kuia.

⁷ Te onde ná jínu mil kuia-ún, te ndaji Satanás nuu kándeé preso.

⁸ Te kenda xndá'ú nación ká'io ndíkúun lado ñuyivi, ñuu Gog jín ñuu Magog, náva'a stútú ñayivi já kuátá'an-i. Te koo kua'a xáan-í natu'un ñiti yú'u mar.

⁹ Te n̄i chakoyo-i onde ní ñuyivi. Te n̄i kajíko ndúu-i nuu ká'jin taká ñayivi ndóo jín ñuu ja maní-í jín. Ko Dios n̄i skúun-ya ñu'un ichi ándivi. Te n̄i kanduxia-i.

¹⁰ Te kui'na já ní xndá'ú ñayivi-ún, n̄i skée-ya kuá'an nuu laguna ñu'un ja kayú jín azufre. Te suni yúan kándeé kití xáan-ún jín cháa n̄i jani tu'un tú'ún. Te yúan ndo'o-de ndúú ñúú ní káni ní kuiá.

Tu'un mesa ká'nu ku'jín ándivi

¹¹ Te n̄i jini-ri ñn mesa ká'nu ku'jín, jín I'a kánchaa mesa-ún. Te nuu máa I'a-ún n̄i kuxio ñuyivi jín ándivi. Te tuká ní ní'in núu kúxiukú.

¹² Te n̄i jini-ri taká ndiyi, ja ñá'nu ja lúli, ká'jin-i nuu Dios. Te n̄i juña-ya taká libro. Te suni n̄i juña-ya ingá tutu nání libro chakú. Te n̄i sánda-ya

tíñu ndiyi-ún jíná'an-i, nú ndasa káa tu'un yóso núu tutú-ún, ná ñn ñn tiñu ni kasá'a-i.

¹³ Te nducha mar, ni nakua'a-cha ndiyi ká'jin chii-cha. Te kue'e jín infierno, ni kanakua'a ndiyi ja kátin. Te ni kakundaa kuachi-i ná tiñu ni kasá'a ñn ñn-i.

¹⁴ Te ni skée-ya infierno jín ku'e ká'jan nuu laguna ñu'un. Ya'á kúu modo kuu-i vuelta uu.

¹⁵ Te ñayivi tú ní ndénda sí'ví-i nuu libro chakú, te ni skána-ya-í kua'an-i nuu laguna ñu'un.

21

Ñuyivi jáa jín andívi jáa

¹ Yúan-na te ni jini-ri ñn andívi jáa jín ñn ñuyivi jáa. Chi andívi xnáñúú jín ñuyivi xnáñúú ní nda'va. Te tuká mar ni ío.

² Te máa-rí Juan ni jini-ri ñuu ij já kúu ñuu Jerusalén jáa, ja ní kuun ichi andívi ní kenda nuu Dios. Te ío tu'a nátu'un ñn ñasí'í ja ío tu'a-ña tánda'a-ña jín yí-ñá.

³ Te ichi andívi ní jini so'o-ri ñn tu'un ni ka'an jaa: Vina te ncháa ve'e Dios jín ñayivi. Te kunchaa-ya jín-i. Te kuu-i ñayivi máa-yá. Te máa-yá, kuu-ya Dios máa-i te kunchaa-ya jín-i.

⁴ Te nakua'a Dios taká nducha núu-í. Te ma kúu kuti-gá-i. Te tuká koo ja ndúku'á ini-i, ni ja ndé'e-í, ni ja jatú-i, chi a ni nda'va-ya tíñu xnáñúú. Achí.

⁵ Te ni ka'an I'a kánchaa mesa-ún: Kuni so'o-ró, chi ruu nasájáa-rí taká ndatíñu, áchí-ya. Te ni ka'an-ga-ya jín-rí: Chísó tú'un yá'a, chi taká tu'un yá'a, tu'un ndaa tu'un ndija kúu, áchí-ya.

⁶ Te ní ka'an-ya jín-rí: A ní kuu. Máá-rí kúu nátu'un letra Alfa jín letra Omega, nuu kéj'á jín núu ndí'i. Te ñayivi jichí nducha, kuá'a-rí sókó ndúcha chakú ko'o sáni-i.

⁷ Te chaa kundéé, ni'in tá'u-dé taká ndatíñu, te kuu-rí Dios máa-de, te máa-de kuu-de se'e-rí.

⁸ Ko ñayivi já káyu'u ja tú kákandíja, ja káchá'an, ja kája'ni ndíyi, ja kásá'a téné, ja kátivi, ja káchiñú'un ndosó, jín táká ja káka'an tú'un tú'un, ñayivi yá'a kuiñi-i nuu laguna ñu'un nuu kayú jín azufre. Súan kuu-i vuelta uu.

⁹ Yúan-na te in ndajá'a já usiá-ya ní katin usia ko'o já ñú'un ndí'usiá kue'e sandi'i-na, ní chaa-ya núu-rí. Te ní ka'an-ya jín-rí: Ña'an, te ná stá'an-rí in ña'an núu-ro já kúu ñasí'i máa Lélú, áchí-ya.

¹⁰ Te jín máa Espíritu ní jaka-ya rúu ní ja'an-rí xini in yuku súkún ká'nu. Te ní stá'an-ya ñúu ii Jerusalén nuu-rí ja kúun vai ichi ándívi ondé nuu Dios.

¹¹ Ndíso ndua Dios. Te ndí ncháa nátu'un yuu lúu, nátu'un yuu kuí ndí'i, te ndí ní'ni nátu'un vidrio.

¹² Te ñáva'a in nama ñúu ká'nu súkún. Te suni ñáva'a uxi uu yuxé'é. Te yuxé'é-ún ká'in uxi uu ndajá'a-yá. Te yuxé'é-ún káyoso sí'ví ndí'uxi uu tata se'e Israel.

¹³ Ichi núu kána ndikandii íó uní yuxé'é. Ichi norte íó uní yuxé'é. Ichi sur íó uní yuxé'é. Ichi núu kée ndikandii íó uní yuxé'é.

¹⁴ Te nama ñúu-ún, ñáva'a uxi uu cimiento. Te sikí yúan yóso uxi uu sí'ví ndí'uxi uu apóstol máa Lélú Dios.

15 Te ndajá'a ká'an jíin-rí-ún, tíin-ya íin vara oro ja chikua'á-ya ñúu, jíin táká yuxé'é, jíin namá ñúu.

16 Te íin ñúu ío kuun jikí kúu. Te íin núú-ni ja káni jíin já jichá. Te ni chikua'á-ya ñúu jíin vara-ún, te ni jinu uu mil kuun ciento kilómetro, ja káni, jíin já jichá, jíin já súkún, íin núú-ni kúu.

17 Te suni ni chikua'á-ya namá ñúu-ún. Te ni jinu íin ciento uu xiko kuun yíkí ku'a cha, ja súni ku'a ndajá'a-yá kúu.

18 Te nama ñúu-ún kúu yuu kuí ndí'í. Te ñúu kúu máa nían oro, nátu'un vidrio ndí'ni.

19 Te cimientu ñúu-ún, ni kukútu jíin táká yuu lúu. Ja xnáñúu kúu yuu kuí ndí'í. Ja úu kúu yuu nchaá kuí. Ja uní kúu yuu nchaá pinto. Ja kúun kúu yuu kuí.

20 Ja ú'un kúu yuu pinto. Ja ínú kúu yuu kua'á pinto. Ja usiá kúu yuu kuí méku. Ja uná kúu yuu kuí nchaá. Ja íin kúu yuu kuaán. Ja uxí kúu yuu kuí kuíjín. Ja uxí íin kúu yuu color naranja. Te ja uxí uu kúu yuu ndí'í.

21 Te ndí'uxí uu yuxé'é-ún kakuu uxí uu perla, ja íin yuxé'é, te íin perla. Te nuyá'u ñúu-ún kúu máa nían oro ja ndí'ni nátu'un vidrio.

22 Te tú ní jiní-rí ve'e íi iní ñúu, chí ve'e íi ñúu-ún kúu máa Dios, I'a tíin taká poder jíin máa Lélú.

23 Te ñúu-ún, tú níni ndíkandii ni yoo ja stúun, chí ndua máa Dios ndí nchaá, te máa Lélú kúu lámpara.

24 Te ñayivi ní kakaku, kaka kuu-i jíin ndúa ñú'un-ún nátu'un jíin lámpara. Te taká rey ñuyívi, kikoyo-de ñúu-ún jíin táká ndatíñu luu-de, te ka'an jíñú'ún-de jíin-yá yúan.

25 Te yuxé'é ñúu-ún, ma nándasu kuti já ío-ni ndúú, te ma koo-ga akuáa yúan.

26 Te iní ñuu-ún kinchaka-de taká ndatíñu luu jíin ndatíñu jíñú'ún ío iní ñuyívi.

27 Te iní ñuu-ún ma ndívi kuti ní ñin ñayívi chá'an, ni ja sá'a tiñu ñáá, ni ja ká'an tu'un tú'ún, chi máni máá-ni ñayívi já káyoso sí'ví-i nuu libro chakú máá Lélú.

22

1 Yúan-na te ni stá'an-ya ñin yucha nducha chakú nuu-rí. Te ndíi ní'ni-cha. Te kána-cha nuu mesa tá'ú tiñu Dios jíin máá Lélú.

2 Te jíka-cha sáva ma'ñú núyá'u ñuu-ún. Te ndúú lado yucha, ká'jin yunu chakú, ja já'a uxí uu nuu ndé'e, ndita'an yoó kúun nde'e. Te nda'a yúnu-ún kákuu ja sá'a tana taká ñayívi.

3 Te tuká koo ni ñin tu'un tásí, chi mesa tá'ú tiñu Dios jíin Lélú kúnchaa iní ñuu-ún. Te mozo-ya, kuatíñu-i nuu-yá jíná'an-i.

4 Te kuní-i nuu-yá. Te koso sí'ví-yá chaan-í.

5 Te ma koo kuti-gá akuáa yúan. Te tuká kájinu ñú'ún-i ja stúun luz, ni ja stúun ndikandii. Chi máá Tatá Dios, stúun-ya núu-í. Te tá'ú-i tiñu ní káni ní kuiá.

Taká tiñu ja kánúú cháa yachi

6 Te ni ka'an-ga-ya jíin-rí: Tu'un ndaa tu'un ndija kúu tu'un yá'a. Te máá Tatá Dios, Jito'o cha ndoo ja ní kajani-de tu'un-ya, ni tájí-yá ndajá'a-yá náva'a stá'an-ya núu mozo-ya taká tiñu ja kánúú cháa yachi.

7 Te jandáa ja ncháa yachi-ri. Achí-ya. Xáán ndatu ñayivi skíkuu tu'un ká'an tutu yá'a.

8 Te ruu Juan kúu ja ní jini so'o-ri te ni jini-ri taká tiñu yá'a. Te nuu ní ndí'i ni jini so'o-ri, jín ja ní nde'é-rí, te ni jukuiñi jíti-rí nuu já'a ndájá'a I'a ni stá'an taká tu'un yá'a nuu-rí, ja chíñú'ún-rí-ya núú.

9 Te ni ka'an-ya jín-rí: Ma sá'a-ró súan, chi ruu, suni mozo-ni kúu-ri jín-ró, jín ñani-ro ja kájani tu'un Dios, jín ñayivi kaskíkuu tu'un ká'an tutu yá'a. Sua ná chíñú'ún-ró máa Dios, áchí-ya.

10 Te ni ka'an-ga-ya jín-rí: Ma kasú-ro tú'un ká'an tutu yá'a, chi a ni kuyani kivi.

11 Ñayivi sá'a tiñu ñáa, ná kúkuu-i jín tíñu ñáa-ún. Ñayivi káchá'an, ná kendo chá'an-i. Ñayivi sá'a tiñu va'a, ná kúkuu-i jín tíñu va'a-ún. Te ñayivi ndoo, ná kúkuu-ga-i jín tú'un ndoo.

12 Kuni so'o, chi nchaa yachi-ri, te kii ya'u jín-rí, náva'a kuá'a-ri ya'u ñn ñn-i ndasa tiñu ni kasá'a-i.

13 Máa-rí kúu nátu'un letra Alfa jín letra Omega, nuu kéjá'a jín núu ndí'i, ja xnáñúú jín ja sándí'i-na. Achí-ya.

14 Xáán ndatu ñayivi skíkuu tiñu ni tá'ú-yá, náva'a ni'in tá'u-í ja-a-i nuu yúnu chakú, te kivi koyo-i ichi yuxé'é iní ñuu-ún.

15 Ko yata vé'e kuiñi ti'ina, jín ja kásá'a tiñu ñavá'a, jín ja tiní iní, jín ja kája'ni ndíyi, jín ja kachiñú'ún ndosó, jín taká ja kúsii iní xndá'ú tá'an.

16 Máa-rí kúu Jesús ja ní táji-rí ndájá'a-rí kujaa nuu-ro jíná'an-ró, náva'a kani ndaa-ya tú'un taká tiñu yá'a nuu tíku'ni kákandíja. Máa-rí kúu nátu'un yo'o ja kúu tata David. Te suni kúu-ri nátu'un tiñuú

xíní já ndíi ndáxín tíkuáán-na.

¹⁷ Te máá Espíritu jíin ñá'an tánda'a káka'an: Ña'an-ní, áchí. Te ñayivi jíni so'o, ná ká'an-i: Ña'an-ní, achí-i. Te ñayivi jichí nducha, ná kí-i. Te ñayivi kuní, ná kó'o sáni-i nducha chakú.

¹⁸ Te ká'an xaan-rí nuu táká ñayivi jíni so'o tu'un ká'an tutu yá'a: Nú ndé in ñayivi ná chísó-ga-i nuu tú'un yá'a, te Dios, chísó-yá tundó'o yóso núu tutú yá'a siki-í.

¹⁹ Te nú ndé in ñayivi kuánchaa-i yaku tu'un ja ká'an tutu yá'a, te Dios kuanchaa-ya tá'u-í ja yí'i nuu libro chakú, jíin iní nuu ij, siki tú'un ja yóso núu tutú yá'a.

²⁰ Súan ká'an I'a ká'an ndaa taká tu'un yá'a: Jandaa ja nchaa yachi-ri, áchí-ya. Súan ná kóo Amén. Ña'an-ní Tátá Jesús.

²¹ Tu'un luu ío iní máá Jító'o-yo Jesucristo ná kóo jíin táká-ro jíná'an-ró. Amén.

Mixtec, San Miguel el Grande
New Testament in Mixtec, San Miguel el Grande
(MX:mig:Mixtec, San Miguel el Grande)

copyright © 1951 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Mixtec, San Miguel el Grande

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Contributor: Bible League International

Mixteco, San Miguel el Grande [mig], Mexico

Copyright Information

© 1951, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Mixtec, San Miguel el Grande

© 1951 Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses,

please contact the respective copyright owners.

2025-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 14 May 2025 from source files
dated 14 May 2025

a7b2e4b3-7fe3-5b8e-b04c-0245065924f9